

Prvi prispevki – nad milijon

Velika katastrofa, ki so jo doživelji prebivalci Makarske in okoliških krajev v Dalmaciji z zemeljskim potresom, je močno odjeknila tudi v Pomurju. V delovnih kolektivih podjetij in nekaterih ustanov že razpravljajo o pomoči, ki jo bodo poslali v denarju ali materialu posebnemu odboru za ponesrečence v Makarski. Iz Tovarne perila »Mura« so nam sporočili, da bodo prispevali za ponesrečence v Makarski 300 komadov svojih konfekcijskih izdelkov, kolektiv Tovarne mlečnih proizvodov iz M. Sobote za pol milijona din mlečnega prahu itd. V Tovarni mesnih izdelkov »Pomurka« je te dni razpravljalo o pomoči prebivalstvu prijedelih krajev v Dalmaciji tudi sindikalna podružnica in se odločila za prispevek. Delovni kolektiv Casopisno-založniškega podjetja »Pomurski tisk« v Murski Soboti pa se je že odločil, da bo za ponesrečence v Makarski prispeval znesek 150 tisoč dinarjev.

Na Okrajnem odboru Rdečega križa Slovenije v Murski Soboti so nam sporočili, da se je tudi v Pomurju že pričela široka akcija za zbiranje prispevkov v denarju ali materialu. Pričakujemo, da se bodo pozivu organizacij RKS odzvali vsi delovni kolektivi in po svojih močeh prispevali za ponesrečence. Večji kolektivi naj pošljajo svoje prispevke neposredno odboru za ponesrečence v Makarsko, prispevke manjših kolektivov pa bo zbral okrajni odbor RKS.

MURSKA SOBOTA, 18. JAN. 1962

Leto XIV. — Štev. 2 Cena 15 din

Domurski

VESTNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA POMURJE

EKONOMSKA IN NE ADMINISTRATIVNA POT

Že v našem zadnjem poročku smo dejali, da se bo treba k izrečenim načelom, razpravi, zaključkom zadnjega Občnega zborna sindikatov Slovenije, še večkrat povrniti, kajti res ni moč v enem samem sestavku izčrpati tako obilno snov. Občni zbor je ob svojem zaključku sprejel tudi nekatere smernice za bodoče delo. Zaustavimo se samo pri enem izmed teh priporočil. V zaključku je rečeno:

»Pri konkretnem usmerjanju gospodarskega razvoja se je izogibati partikularističnih teženj in tendenc, zapiranja gospodarstva v ozke občinske okvire in spodbujati vse oblike kooperacij, združevanja sredstev in podobno, toda po normalni ekonomski poti in perspektivni upravičenosti. Odločno pa se je boriti proti administrativnemu vmešavanju v normalni tok gospodarjenja in proti vsem oblikam prisiljevanju...«

Ta del priporočila in smernic za nadaljnje delo je sprejel občni zbor Republiškega sindikalnega sveta Slovenije na osnovi razprave in opozoril posameznih delegatov, da marsikje še niso doumeli, kakšna je recimo pot za združevanje, za koncentracijo gospodarskih organizacij in kakake ne velja ubirati. V zadnjih dneh minulega leta so bili namreč dokaj pogosti pojavi (ki smo jih lahko opazili tudi prek oglaševanja v dnevnem tisku), da se je združilo recimo po več trgovskih podjetij v eno samo. Opozorila iz posameznih krajev, in o tem je bilo govora v razpravi na občnem zboru, govore, da ni vznikla pobuda za takšno združevanje iz vrst delovnih kolektivov samih, torej da združevanje ni potekalo po ekonomski poti, temveč da so poslubo marsikje prevzeli v svoje roke občinski ljudski odbori, bolje rečeno, marsikje tudi kak aparat občinskega ljudskega odbora. Ob takšnih pojavih gre za dvoje zadev.

Takšna združena podjetja torej ne nastajajo po ekonomski poti, na osnovi ekonomskih potreb, temveč na osnovi načrtovanja za zeleno mizo, načrtovanja, ki izhaja iz močne težnje po ustvarjanju krajevnega monopolizma.

— Druga, nič manj pomembna zadeva pa je, da je odločitev kolektiva, odločitev njegovega samoupravnega organa, skratka volja kolektiva drugotna zadeva, potisnjena v stran in podrejena birokratski zemlji.

Eno in drugo je za naše razmere, za naš družbeni sistem, gospodarjenje v sedanjih pogojih, nevzdržno. Namente, da bi marsikje pogleli resnici v obraz, ukrepali tako, kot je treba in recimo trgovska dejavnost pospeševali s sredstvi, ki pritekajo iz dejavnosti same, ubirajo drugo, administrativno pot. Znano je, da so dosedanje naložbe v trgovini, v primerjavi z drugimi gospodarskimi dejavnostmi zelo, zelo neznačne. Uspehi, ki so bili doseženi, so doseženi samo za odpiranje samopostežnih trgovin in skladišč v posameznih krajih. Večji del povsod so sredstva, ki so dotekli iz trgovine, porabili za investicije v druge namene. Zato, da bi zagotovili sredstva za nadaljnji razvoj trgovine, pa jih marsikje iščejo v raznih reorganizacijah. Toda zna je, da dva reveža skupaj

(Nadaljevanje na 2. strani)

Plenarna seja Okrajnega komiteja LMS v Murski Soboti

VEČJA KOLEKTIVNOST

Preteklo soboto je bila v Murski Soboti seja plenuma okrajnega komiteja Ljudske mladine Slovenije. Na tej seji so analizirali letne konference osnovnih organizacij in občinskih vodstev LMS. Navzoča sta bila tudi sekretar OK ZKS Ivan Ros in sekretar Okrajnega odbora SZDL Ludvik Pleteršek.

Iz poročila predsednika OK LMS Štefana Šeruge in živahne razprave navzočih članov plenuma in gostov povzemanamo ugotovitev, da so bile letošnje konference osnovnih organizacij in občinskih vodstev LMS vsebinsko mnogo boljše od predhodnic iz prejšnjih let, vendar ne povsod. Pomanjkljive so bile zlasti organizacijske priprave. Že na samih predkonferenčnih sestankih ni bilo dovolj prizadavanja v tem smislu, da bi izčrpno analizirali delovanje in probleme mladinske organizacije v posameznih okoliših in na osnovi teh analiz pripravili potrebno gradivo za poznejšo razpravo na letnih konferencah.

Osnovna pomanjkljivost vseh letnih konferenc je bilo nezadostno programiranje bodočega dela. Na malokateri konferenci so namreč prišli na dan z izboljševanjem delovnih programov, ki bi služil navzoči mladini za tehtnejšo razpravo o bodočem delu, čeprav si nihče ne zamišlja teh programov kot prenatrpanih konglomeratov marveč je važno, da bi ti programi zajeli vsaj bistvene probleme in iz njih izhajajoče naloge za prihodnost. Zato se tudi ni čuditi, če na nekaterih konferencah ni bilo pričakovane tehtnejše razprave.

Na srednjih šolah so se razprave na letnih mladinskih konferencah pretežno nanašale le na družbeno in športno izživljanje dijakov, zelo malo pa je bilo spregovorjenega o

družbenem uveljavljanju mladine v šolskih skupnostih, delovanju šolskih odborov, vplivu mladinske organizacije pri uresničevanju učnih načrtov in izboljševanju učnih uspehov itd., skratka o tem, kar bi

mladino na srednjih šolah moralno zanimati in jo tudi živiljensko pritegniti k sodelovanju. Na tej seji plenuma so zlasti poudarjali potrebo po učinkovitejšem idejnorazglobovju (Nadaljevanje na 2. strani)

Reorganizacija trgovskega omrežja v Pomurju

OSEM TRGOVSKIH PODJETIJ

O reorganizaciji trgovskega omrežja v Pomurju, ki smo jo uresničili z novim letom, smo razpravljali že par let, njen smoter pa je: odpraviti razdrobljenost v trgovskem omrežju in z večjimi trgovskimi podjetji ustvariti ugodnejše pogoje za ustrezno organizacijo poslovanja, urejenost in tehnično opremljenost trgovskih lokalov, za sodobnejšo tehniko prodaje, večjo in pestrejšo izbiro blaga — skratka za sposobnost naše trgovine, da v čimvečji meri zadosti naraščajočim potrebam potrošnikov.

Po novem letu posluje v Pomurju osem večjih trgovskih podjetij. V Murski Soboti je doseganje grossistično trgovsko podjetje »Potrošnik« v Prekmurški magazin. V lendavski občini so že lani ustanovili enotno trgovsko podjetje, v ljutomerški in radgoniški občini pa so to storili pred dnevi. Svoji trgovski podjetji bosta zaenkrat obdržali tudi trgovska podjetja »Železo«, »Usnjec« in »Dom« od Grada. Zaenkrat še ne je rešena priključitev trgovskega podjetja »Tehnopro-

met«. Poleg »Potrošnika« bosta v okrajnem središču poslovali še detajlistični trgovski podjetji »Merkur« in »Prekmurski magazin«. V lendavski občini so že lani ustanovili enotno trgovsko podjetje, v ljutomerški in radgoniški občini pa so to storili pred dnevi. Svoji trgovski podjetji bosta zaenkrat obdržali tudi še belinskova in petrovškošalovska občina; ti podjetji sta po izločitvi trgovine iz dejavnosti kmetijskih zadrug močno napredovali, vendar pa bo prihodnost pokazala, ali bosta lahko v sedanjem obsegu še naprej zadostili vse večjim potrebam naše trgovine in potrošnikov.

Prednost reorganizacije trgovskega omrežja je prav go-

tovo v tem, da je nismo uresničevali administrativno, od zgoraj, marveč da je prišla družbena pobuda zanjo od spodaj, iz prizadetih trgovskih podjetij in njihovih kolektivov, ki so uvrdili prednosti večjih trgovskih tvorb na področju blagovne izmenjave. Določena slabost pa se kaže v tem, da smo nekatera trgovska podjetja preveč zakoličili v občinske meje, čeprav bi take ali drugačne meje pri reorganizaciji trgovskega omrežja ne smejo imeti bistvenega pomena. To dopušča teoretično možnost določene monopolizacije trgovine v posameznih občinah in morda tudi manjšo zavzetost njihovih kolektivov. (Nadaljevanje na 2. strani)

V Radencih – vsako leto boljše

V zdravilišču Radenska Slatina so sezono zaključili koncem decembra. V zadnjih dveh letih so podaljšali sezono od 6 na 10 mesecev, kar so omogočile ogrevalne naprave v Terapiji, število gostov in nočtev je bilo precej večje kakor leta 1960. Dočim so imeli 1. 1960 4.450 domačih gostov in 43.599 nočnin, so zabeležili 1. 1961 4.663 domačih gostov in 55.827 nočnin. Inozemskih gostov je bilo letos 458 in 4.596 nočnin. Največ je bilo Avstrijev, na drugem mestu so bili Italijani, imeli pa so tudi goste iz Egipta, Grčije, Švice, Kanade itd. Julija in avgusta, pa tudi še septembra, so bili vsi prostori zasedeni. Z

Za to leto imajo zelo lepe investicijske načrte. Gradili bodo hotel, oziroma sanatorij z ambulantami, podaljšali bodo cestno razsvetljavo do Petanjškega mostu in preuredili razsvetljavo v parku. Dovršili bodo bazen in 12-stanovanjski blok. Prekmurski dom bodo adaptirali za gostinsko šolo. Sedano kavarno, ki so jo uporabljali tudi za kino in ostale prieditive, bodo popolnoma prenovili, za kino in druge prieditive pa bodo uredili dvorano v zadružnem domu. Delno bodo asfaltirali ceste v parku, uredili vrt pri gostilni »Pri pošti« ter parkirni prostor z avtobusno postajo. V neposredni bližini zdravilišča

bodo postavili 15 letoviških hišic, s čimer se bo povečala kapaciteta zdravilišča za 40 postelj.

-ika

Udeleženci posvetovanja so v glavnem razpravljali o delu mladine na srednjih šolah. Ugotovljali so, da šolski komiteji niti organizacijsko niti idejno niso dovolj močni, da bi reševali naloge, ki se postavljajo mladini na šolah. Kako je bilo že veliko govora na sobotnem plenumu LMS, so udeleženci posvetovanja v analizi o letnih konferencah na šolah ugotovljali, da so na teh konferencah v glavnem razpravljali o kulturno-zabavnom, športnem delu mladine,

zelo malo pa je bilo govora o mladinski samoupravi na šoli ter idejni vzgojni izobraževanju mladine.

Dalje so razpravljali o šti-

pendiranju dijakov na srednjih šolah, o mladinskih urah na šoli, ki naj bi postale v bodoče osnovna oblika družbeno ekonomskih stopnje. Govorili so tudi o pomoči občinskih mladinskih vodstev organizacijam mladine na srednjih šolah.

-ml

zelo malo pa je bilo govora o mladinski samoupravi na šoli ter idejni vzgojni izobraževanju mladine.

Dalje so razpravljali o šti-

pendiranju dijakov na srednjih šolah, o mladinskih urah na šoli, ki naj bi postale v bodoče osnovna oblika družbeno ekonomskih stopnje. Govorili so tudi o pomoči občinskih mladinskih vodstev organizacijam mladine na srednjih šolah.

-ml

POZIV RDEČEGA KRIŽA

JUGOSLOVANSKI RDEČI KRIŽ

OKRAJNI ODBOR V MURSKI SOBOTI

poziva vse delovne kolektive, družbene organizacije in občane, da s pomočjo organizacij Rdečega križa takoj prično z akcijo za pomoč s potresom prizadetemu prebivalstvu v Dalmaciji.

Po sporočilu, ki smo ga prejeli od Glavnega odbora Rdečega križa Hrvatske, je najna takojšnja pomoč v obliku, obutvi, odejnah in denarju.

Zato naj občinski odbori Rdečega križa takoj organizirajo zbiralne centre na svojem območju, tako za material kot tudi za gmočna sredstva. Zbrane material naj pošljajo neposredno na STAB ZA POSTRADALE, MAKARSKA, SPORTSKI CENTR, TELEFON: MAKARSKA 289, denarna sredstva pa na naslov: NARODNA BANKA ZAGREB, ŠTEV. TEK. RAČUNA 400-18-9-2.

Akcija naj bo čim bolj neposredna in hitra, zato priporočamo, da bi močnejši kolektivi in organizacije, ki bodo prispevale ali zbrale večje vseote denarja ali materiala, vse zbrane poslate neposredno na omenjena naslova, o pošiljki pa obvestila Okrajni odbor RK v M. Soboti. Manjše prispevke pa pošljajte kar k nam. O poteku nabiralne akcije bomo sproti obveščali javnost v Pomurskem vestniku.

Pomagajmo hitro in učinkovito!

Murska Soba, 15. jan. 1962.

Okrajni odbor RKS M. Soboti

Pogled v soboško samopostežno trgovino (članek berite na 2. str.)

Petnajstdnevna preizkušnja: dobro

Trgovsko podjetje »Merkur« v Murski Soboti je — kot smo že počeli — odprlo svojo novo prodajalno na Titovi ulici in sicer samopostrežno trgovino. Otvoritev lokalja je bila 11. decembra lani.

Sredstva za nabavo inventarja ter notranjo ureditev je dobilo podjetje kot dolgoročno posojilo pri Investicijski baniki v Mariboru, nekaj sredstev je prispela občina, nekaj Trgovinska zbornica, 2 milijon dinarjev pa je dalo pod-

jetje iz lastnih sredstev. Inventar samopostrežne trgovine je stal devet milijonov dinarjev. Takoj ob otvoritvi samopostrežne trgovine je bilo slišati pripombe, da le-ta ne bo uspevala. Toda že po petnajstih dneh so ugotovili, da samopostrežna trgovina ima bodočnost, saj so v teh dneh zabe-

ležili 4 milijone dinarjev prometa.

Kakšne so prednosti samopostrežne trgovine? Stranki, ki se mudi in bi rada dobila čimprej blago, ni treba čakati na vrsto pred prodajnim pulatom, pač pa si sama postreže. Poleg tega pa dobi blago že v okusni embalaži, narejeni iz polvinila. Velika prednost samopostrežne trgovine je tudi v tem, da gospodinja dobi v enem prostoru od špecerijskega blaga vse do mesa in mleka in ji ni potrebno hiteti iz ene trgovine v drugo, poleg tega pa so cene blaga enake kot v ostalih trgovinah, nekateri predmeti pa so celo cenejši. V prihodnjih dneh bo gospodinja lahko dobila v samopostrežni trgovini tudi svež zelenjavno. Že sedaj pa spremjamajo mesečna naročila in bodo blago dostavljali gospodinjam na dom.

Prav tako je za gospodinje zelo ugoden delovni čas v samopostrežni trgovini. V zimskih mesecih je trgovina odprta zjutraj od sedmih pa do šeste ure zvečer, v poletnih mesecih pa bo delovni čas trajal zvečer do sedme ure. Poleg tega je trgovina odprta tudi ob nedeljah od od osme do dvanajste ure, kar je ugodno zlasti za tiste gospodinje, ki so zaposlene.

Trgovsko podjetje »Merkur« ima v planu, da bo v bližnji bodočnosti odprlo še eno večjo samopostrežno trgovino z večjim assortimanom blaga.

-ml

ščem» in »Sreča na upanje« — oboje v režiji Marije Ferenc, ki je bila tudi scenograf in je pomagala povsed, kjer je bilo treba. Medtem ko je prvo delo privlačno za občinstvo, saj gre za znano drame z zanimivo vsebino in pretrljivo tematiko, »Sreča na upanje« ni takoj uspela, čeprav je sodobna komedija. Občinstvo v kraju ceni najbolj odrsko dela, ki posegajo v zgodovino. O tem priča primer »Veronike Deseniške« in »Mlinarjevega Janeza« iz prejšnjih let. »Veronika Deseniška« so uprizorili skupno šestkrat, dvorana pa je bila zmeraj nabitno polna. Spričo tega lahko upajo s »Celjskimi grofi« na uspeh, pa čeprav zahteva to delo sodelovanje 24 igralcev in številnih statistov. Ker odhaja mladina v industrijska središča, so pritegnili starejše in ta teden bodo začeli z vajami, za katere žal nimajo ustreznega prostora.

Ta je le nekaj drobcev iz letošnjih načrtov domačega dramskega društva. Ze ob Novem letu so v kraju pripravili zabavni program, kakšnega doslej še niso imeli — kot same priznavajo — niti v Ljutomeru. Lani so v Veržetu u-priporili »Mladost pred sodi-

ščem« in »Sreča na upanje« — oboje v režiji Marije Ferenc, ki je bila tudi scenograf in je pomagala povsed, kjer je bilo treba. Medtem ko je prvo delo privlačno za občinstvo, saj gre za znano drame z zanimivo vsebino in pretrljivo tematiko, »Sreča na upanje« ni takoj uspela, čeprav je sodobna komedija. Občinstvo v kraju ceni najbolj odrsko dela, ki posegajo v zgodovino. O tem priča primer »Veronike Deseniške« in »Mlinarjevega Janeza« iz prejšnjih let. »Veronika Deseniška« so uprizorili skupno šestkrat, dvorana pa je bila zmeraj nabitno polna. Spričo tega lahko upajo s »Celjskimi grofi« na uspeh, pa čeprav zahteva to delo sodelovanje 24 igralcev in številnih statistov. Ker odhaja mladina v industrijska središča, so pritegnili starejše in ta teden bodo začeli z vajami, za katere žal nimajo ustreznega prostora.

Ze od nekdaj slovio domači tamburaši. Nekaj glasbil so imeli od prej, za nove pa so naredili uspešno nabiralno akcijo. Ob novem letu so tamburaši z uspehom nastopili pod vodstvom Slavka Topolovca. Domača knjižnica ima 800 knjig, ljudje pa berejo kajpak le pozimi, ko je več časa. Mlajši najrajši posegajo po sodočnih prevodih s področja leposlovja, med starejšimi pa je največje povpraševanje po Jurčičevih delih in podobnih. Knjižnica ima 72 rednih vpisanih bralcev, vendar bare knjige mnogo več ljudi. Prešernova družba beleži 68 naročnikov, če pa bi bil izbor knjig bližji bralcem in njihovemu okusu, bi bilo to število še večje.

Zato pa v Veržetu niso zadovoljni z obiskom kina, saj je bil lani povprečni obisk na predstavo 42 ljudi. Z ureditvijo nepravilnosti pri kinu in z boljšo reklamo upajo, da bodo stanje izboljšali, vendar si mnogo več obetajo od prihodnjega klubskega življenja, saj je v kraju učiteljica Cilka Žerdinova, ki je končala v Kopru tečaj za vodstvo klubov.

-bs-

OSEM TRGOVSKIH PODJETIJ

(Prenos s 1. strani)

Vov za konkurenčnost v cenah in drugih poslovnih pogojih (konkurenco v mejah občine namreč ne bodo imela), vendar pa bo moč tudi ob takih pojavih ustrezno ukrepiti: s posredovanjem drugih trgovskih podjetij na teh območjih brez gmotne škode za posamezne komune. Za tako posredniško vlogo bo v Pomurju prav gotovo najbolj usposobljeno grosistično-detajlistično trgovsko podjetje »Potrošnik«.

Z reorganizacijo trgovskega omrežja sicer nismo dosegli specjalizacije trgovskega poslovanja po ustanovljenih večjih trgov. podjet-

jih, vendar pa bodo specializacijo urešili v skladu s potrebnimi nujotri teh podjetij. Za prizakovani uspeh decentralizacije je izredno pomembna uveljavitev ustreznega sistema delavske samouprave v ustanovljenih podjetjih. To samoupravo bo potrebovali tudi decentralizirati na ekonomske in druge poslovne enote. Od novih trgovskih podjetij pa tudi pričakujejo večje razumevanje za pridobivanje strokovnega kadra, saj je bila skrb za stipendiranje dijakov na višjih solah v dosedanjih trgovskih podjetjih močno zanemarjena, čeprav je znano, da so višji strokovni kadri zelo potrebeni tudi v naših trgovinah. Pričakovati je, da ne bo dolgo ostalo samo pri osmih stipendistih, ki jih sedaj plačuje okrajna trgovinsko-gospodarska zbornica za potrebe trgovskih podjetij v svojem okolisu.

-sk

DINARJI ZA ŠILINGE,

Glede na dejstvo, da je sedaj povpraševanje za dinarji v Radkersburgu in sploh v Avstriji v glavnem manjše kot v poletnih mesecih, se je naš sodelavec pozanimal, po kakšnem tečaju dobivajo sedaj naši državljanji, ki hodijo v Avstrijo v okviru maloobmejnega prometa, šilinge. Ta tečaj namreč ni uraden in šiling velja tako, kakšno je pač povpraševanje za dinarji. Ugotovitev so zelo različne, zato jih ne kažejo posploševati, čeprav v splošnem drži, da se namenjajo državljanom v sedanjem obdobju ne spleča kdo ve kaj kupovati onstran meje. Tečaj, po katerem dobijo avstrijski držvaljani po najnovijem dinarje, je ugodnejši, saj velja šiling 28 dinarjev.

Na carinarnici v G. Radgoni pravijo, da kupujejo sedaj naši državljanji nekoliko manj — v okviru vsote, ki jo dovoljuje ustrezen predpis maloobmejnega prometa. To je razumljivo, saj bi vsakodobno rad čim ceneje kupil. Neki naši državljanji, ki je menjal v Radkersburgu dinarje za nakup nekega drobnega tehničnega predmeta, je odstrel za šiling celo 38 in pol dinarja. Pripomniti velja, da je menjal dinarje v eni, blago pa kupil v drugi trgovini. Neki drugi državljanji, ki je z dinarji plačal ceno nekega manjšega oblačilnega predmeta v radkersburški trgovini, pa je izračunal, da je plačal za šiling le 28 dinarjev. Verjetno je trgovec zaračunal šiling 28 dinarjev z namenom, da bi kupec tudi v prihodnje še kupoval pri njem.

Ugotovitev carinarnice v G. Radgoni pravijo, da kažejo, kaj je gospodinje zelo ugoden delovni čas v samopostrežni trgovini. V zimskih mesecih je trgovina odprta zjutraj od sedmih pa do šeste ure zvečer, v poletnih mesecih pa bo delovni čas trajal zvečer do sedme ure. Poleg tega je trgovina odprta tudi ob nedeljah od od osme do dvanajste ure, kar je ugodno zlasti za tiste gospodinje, ki so zaposlene.

Trgovsko podjetje »Merkur« ima v planu, da bo v bližnji bodočnosti odprlo še eno večjo samopostrežno trgovino z večjim assortimanom blaga.

-ml

jo sedaj naši kupci mnogo manj kot v poletnih mesecih, nekaj zaradi varčnosti, a tudi neugodnega vremena. Za moške kupce so kajpak mične trevira kravate, dogodi pa se tudi, da v radkersburški trgovini ne morebiti dobiti, recimo, ustrezone veličine zadrgre za vetrni jopič, ali na domestega dela za motorno vozilo, kar pa so trgovci prizakovani naročiti in to tudi storiti. Zdaj pa zdaj zavije kakšen naš kupec tudi v prodajalno cenevno nakita in okraskov, po kakšno zdravilo — tako za ljudi kot živimo — v lekarino, kakšno čistilo in drugo v drogerijo, posebno velikost zeblijev v trgovinah z železino, gramofonsko ploščo, ki si jo je posebej zelil in postal. Vzgljalnikov ne kažejo posebej omenjeni, prav tako tudi ne kamenčkov. Vzgljalnik na plin si za zdaj, kot vse kaže, se niso prizorili — prostora na soncu — v radkersburških trgovinah. Marsikaterem našemu kupcu pa so v radkersburških oblačilnih trgovinah odgovorili, da kakšnega zahtevnejšega artikla nimajo na zalogi, ker je za tamkašnje tržišče predrag, pa čeprav ni šlo za kakšno večje in zato tudi dražje stvar. Medtem ko čeplji, konfekcija in moški tekstil za naše kupce ni privlačen, zenske rade possegajo po torbicah iz plastičnih mas, že zradi izbire, veličine in oblike.

V sedežih ostalih okrajev, ki mejijo na naše, ga v Feldbachu in Jennersdorfu, naši kupci pa so v trgovinah. V Jennersdorfu za zdaj niti ne menijo dinarjev za šiling, saj izjavljajo v hranilnicah, da zdaj ni povpraševanja za dinarji. Najzahtevnejši naši kupci, v glavnem tisti, ki imajo sorodnike ali svoja motorna vozila, najdejo pot določiti predmetov iz graških trgovin, ki imajo pestrejši izbor. Medtem ko v Radkersburgu lahko plača v večini trgovin tudi nekaterih gostinskih lokalov šiling ali zapitek kar v dinarjih — v nekaterih izložbah so se že lanj pojavile cene tudi v dinarjih — v ostalih dveh okrajnih mestih, a tudi v delzelnem glavnem mestu tega ni moč storiti. Vendar pa je, pravijo, moč menjati v neki hranilnici v Gradcu dinarje za šilinge in sicer je treba odstrel za šiling 37 dinarjev. To je še vedno nekaj manj, kot 40 dinarjev, kolikor so že dali nekateri naši državljanji za šiling v Radkersburgu — v gostinskem lokaluh ali nekaterih trgovinah.

Bj. S.

Ugotovitev carinarnice v G. Radgoni pa tudi kažejo, kaj je gospodinje zelo ugoden delovni čas v samopostrežni trgovini. V zimskih mesecih je trgovina odprta zjutraj od sedmih pa do šeste ure zvečer, v poletnih mesecih pa bo delovni čas trajal zvečer do sedme ure. Poleg tega je trgovina odprta tudi ob nedeljah od od osme do dvanajste ure, kar je ugodno zlasti za tiste gospodinje, ki so zaposlene.

Trgovsko podjetje »Merkur« ima v planu, da bo v bližnji bodočnosti odprlo še eno večjo samopostrežno trgovino z večjim assortimanom blaga.

-ml

Na carinarnici v G. Radgoni pravijo, da kažejo, kaj je gospodinje zelo ugoden delovni čas v samopostrežni trgovini. V zimskih mesecih je trgovina odprta zjutraj od sedmih pa do šeste ure zvečer, v poletnih mesecih pa bo delovni čas trajal zvečer do sedme ure. Poleg tega je trgovina odprta tudi ob nedeljah od od osme do dvanajste ure, kar je ugodno zlasti za tiste gospodinje, ki so zaposlene.

Trgovsko podjetje »Merkur« ima v planu, da bo v bližnji bodočnosti odprlo še eno večjo samopostrežno trgovino z večjim assortimanom blaga.

-ml

Na carinarnici v G. Radgoni pravijo, da kažejo, kaj je gospodinje zelo ugoden delovni čas v samopostrežni trgovini. V zimskih mesecih je trgovina odprta zjutraj od sedmih pa do šeste ure zvečer, v poletnih mesecih pa bo delovni čas trajal zvečer do sedme ure. Poleg tega je trgovina odprta tudi ob nedeljah od od osme do dvanajste ure, kar je ugodno zlasti za tiste gospodinje, ki so zaposlene.

Trgovsko podjetje »Merkur« ima v planu, da bo v bližnji bodočnosti odprlo še eno večjo samopostrežno trgovino z večjim assortimanom blaga.

-ml

Na carinarnici v G. Radgoni pravijo, da kažejo, kaj je gospodinje zelo ugoden delovni čas v samopostrežni trgovini. V zimskih mesecih je trgovina odprta zjutraj od sedmih pa do šeste ure zvečer, v poletnih mesecih pa bo delovni čas trajal zvečer do sedme ure. Poleg tega je trgovina odprta tudi ob nedeljah od od osme do dvanajste ure, kar je ugodno zlasti za tiste gospodinje, ki so zaposlene.

Trgovsko podjetje »Merkur« ima v planu, da bo v bližnji bodočnosti odprlo še eno večjo samopostrežno trgovino z večjim assortimanom blaga.

-ml

Na carinarnici v G. Radgoni pravijo, da kažejo, kaj je gospodinje zelo ugoden delovni čas v samopostrežni trgovini. V zimskih mesecih je trgovina odprta zjutraj od sedmih pa do šeste ure zvečer, v poletnih mesecih pa bo delovni čas trajal zvečer do sedme ure. Poleg tega je trgovina odprta tudi ob nedeljah od od osme do dvanajste ure, kar je ugodno zlasti za tiste gospodinje, ki so zaposlene.

Trgovsko podjetje »Merkur« ima v planu, da bo v bližnji bodočnosti odprlo še eno večjo samopostrežno trgovino z večjim assortimanom blaga.

-ml

Na carinarnici v G. Radgoni pravijo, da kažejo, kaj je gospodinje zelo ugoden delovni čas v samopostrežni trgovini. V zimskih mesecih je trgovina odprta zjutraj od sedmih pa do šeste ure zvečer, v poletnih mesecih pa bo delovni čas trajal zvečer do sedme ure. Poleg tega je trgovina odprta tudi ob nedeljah od od osme do dvanajste ure, kar je ugodno zlasti za tiste gospodinje, ki so zaposlene.

Trgovsko podjetje »Merkur« ima v planu, da bo v bližnji bodočnosti odprlo še eno večjo samopostrežno trgovino z večjim assortimanom blaga.

-ml

Na carinarnici v G. Radgoni pravijo, da kažejo, kaj je gospodinje zelo ugoden delovni čas v samopostrežni trgovini. V zimskih mesecih je trgovina odprta zjutraj od sedmih pa do šeste ure zvečer, v poletnih mesecih pa bo delovni čas trajal zvečer do sedme ure. Poleg tega je trgovina odprta tudi ob nedeljah od od osme do dvanajste ure, kar je ugodno zlasti za tiste gospodinje, ki so zaposlene.

Trgovsko podjetje »Merkur« ima v planu, da bo v bližnji bodočnosti odprlo še eno večjo samopostrežno trgovino z večjim assortimanom blaga.

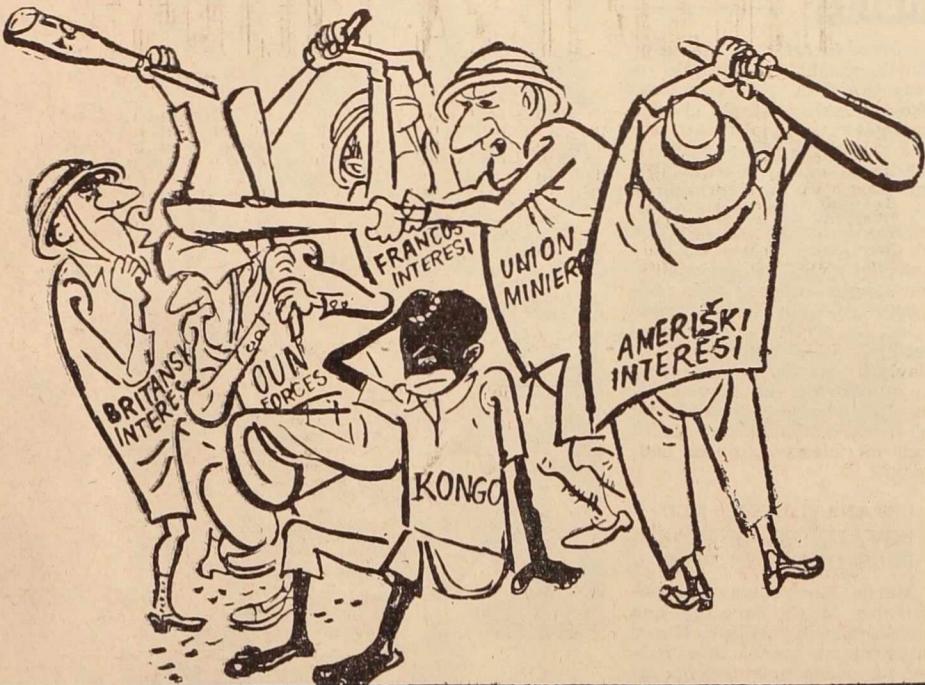
-ml

Na carinarnici v G. Radgoni pravijo, da kažejo, kaj je gospodinje zelo ugoden delovni čas v samopostrežni trgovini. V zimskih mesecih je trgovina odprta zjutraj od sedmih pa do šeste ure zvečer, v poletnih mesecih pa bo delovni čas trajal zvečer do sedme ure. Poleg tega je trgovina odprta tudi ob nedeljah od od osme do dvanajste ure, kar je ugodno zlasti za tiste gospodinje, ki so zaposlene.

Trgovsko podjetje »Merkur« ima v planu, da bo v bližnji bodočnosti odprlo še eno večjo samopostrežno trgovino z večjim assortimanom blaga.

-ml

Na carinarnici v G. Radgoni pravijo, da kažejo, kaj je gospodinje zelo ugoden delovni čas v samopostrežni trgovini. V zimskih mesecih je trgovina odprta zjutraj od sedmih pa do

Tako se križajo interesi v Kongu

DOBER KORAK V NOVO LETO

Ali bo novo leto prineslo spremembo v amerško-sovjetske odnose? Izjave vodilnih politikov sicer mnogo obetajo, toda ali ne morda samo za izjave v sentimentalnem novotetnem razpoloženju?

Veleposlanec ZDA Thompson je na sam Novo leto obiskal sovjetskega zunanjega ministra Gromika in se z njim dalj časa menil o odnosih Vzhod-Zahod. Tako zatem je sklical sestanek veleposlancev Velike Britanije, Francije in Zahodne Nemčije, s katerimi se je razgovarjal o svojih razgovorih. O tem je podrobno poročal tudi svoji vladni.

Pričetek torej mnogo obeta. Thompsonovo »posredovanje« se nadaljuje. Tako po sestanku z Gromikom je izjavil, da bodo razgovori, če bodo tudi naprej tako uspešni, pripeljali do konference zunanjih ministrov.

V Washingtonu sicer pravi, da trenutno še ni čas za sklenitev sporazuma s SZ, vendar se glede Berlina lahko domenijo o »modusu vivendi«, ki bi izhajal iz sedanjega položaja v mestu.

Kako je pravzaprav v Berlinu potem, ko so vzhodnonemške oblasti zgradile zd na razmejitiveni črti med obema mestnima deloma in je prišlo do odprtih demonstracij tankov na obeh straneh?

Sodijo, da je sovjetska vladna po zaporu in preureditvi obmejnih in sektorskih dohodov v Berlinu dosegla ustvarila pogoje za utrditev Vzhod-

ne Nemčije in da v tem trenutku ne želi zaostriti berlinske krize. Zahod se je na drugi strani (razen vojevitev v Bonnu) nekako pomiril z vzhodnonemško mejo v Berlinu. Moskva pa menju zahodnih opazovalcev (tako sudi tudi veleposlanec Thompson) sedaj ne bo zahtevala, da je treba pravice do dostopa zahodnih čet v Berlin urediti z neposrednimi pogajanjami z vzhodnonemško vladno. ZDA tudi ne bodo dvigale prahu v primeru, če bo SZ sklenila z Vzhodno Nemčijo posebno mirovno pogodbo.

To nekako pomeni, da sta obe strani nekako pripravljeni sprejeti sedanji položaj. Tahnje bi bil tudi izhodišče pogajanj, pri čemer si bo vsakdo prizadeval, da bi čim bolj utrdil lastne pozicije.

Zal pa Zahod ni povsem enoten o tem, kakšna naj bodo pogajanja z Moskvo. In to notranje neugodje so še bolj vznemirile veste, da se je zahodnonemški veleposlanec Kroll 27. decembra menil s sovjetskim zunanjim ministrom Gromikom. Na Zahodu so nekateri zagnali krik, da se bonnska vladna »za hrbtom« pogaja z Moskvo. Nemški liberalni krog pa v tej zvezi opozarja, da nekdo na Zahodu želi, da bi Krolla odstranili. Ne smemo pozabiti, da je

ta pokazalo precej gibčnosti v posredovalnih poslih že poprej in da je zahodnonemška vladna moralna celo izjavila, da je včasih ravnala lastno pobudo.

Bonnska vladna je tudi dolgo molčala, da so Krollu izročili dajšo spomenico, vendar o njej za sedaj še molča. Spet so nastala sumnjenja, čemu je zahodnonemška vladna o tem tako dolgo molčala. Vendar trenutno samo razglablja o tem, kaj se utegne skrivati za to »zahrbnostjo«. Verjetno gre samo za določeno predloga o nemškem in berlinskem vprašanju, ki jih kaže temeljito proučiti...

PRITISK NA ZAVEZNIKE

TEŽAVE BRITANSKE IN AMERIŠKE PLAČILNE BILANCE — ZAHODNA NEMČIJA NAJ BI POMAGALA — MACMILLANOV OBISK V BONNU — RAZGOVORI KENNEY-ERHARD — MANEVRI S SOVJETSKO SPOMENICO

Bonnska diplomacija je spet v ofenzivi. Že pogled na tri pomembne dogodke v teh dneh — obisk britanskega premiera Macmillana v Bonnu, objava sovjetske spomenice Zahodni Nemčiji in razgovori gospodarskega ministra Erharda z ameriškim predsednikom — govore o tem, čeprav posegajo na prvi hip v različna področja.

Britanski premier je v razgovorih s kanclerjem Adenauerjem obravnaval predvsem vključitev Anglije v skupno zahodno tržišče ter prispevek, ki ga bo Nemčija dajala za vzdrževanje britanskih čet na njenem ozemlju. Kaže, da je Bonn pripravljen plačati le 60 do 65 odst. teh stroškov. Na splošno pa izjavlja, da je pripravljen kriti neugodno britansko plačilno bilanco s tem, da bi v Angliji kupoval več orožja, da bi posiljal v Anglijo svoje enote na urjenje in da bi pomagal pri raznih preiskavah vojaške narave, posebno pri proizvodnji orožja.

Britanski predsednik je potem prišel v razgovorih s podkanclerjem Erhardom doseči, da bi Zahodna Nemčija bolj sodelovala pri pomoči nerazvitim deželam v Aziji in Afriki. V Washingtonu so tako pomoči obljudili iz želje, da bi si pridobili naklonjenost pred kratkim osvobojenih narodov ter tako onemogočili

kakršne koli uspešnejše posege sovjetske diplomacije. Toda ZDA hudo muči pri-mankljaj v plačilni bilanci. Vse večje obremenitve pod nekomercialnimi pogoji bi vzdruževanje britanskih čet na njenem ozemlju. Kaže, da je Bonn pripravljen plačati le 60 do 65 odst. teh stroškov. Na splošno pa izjavlja, da je pripravljen kriti neugodno britansko plačilno bilanco s tem, da bi v Angliji kupoval več orožja, da bi posiljal v Anglijo svoje enote na urjenje in da bi pomagal pri raznih preiskavah vojaške narave, posebno pri proizvodnji orožja.

In še nekaj žuli ZDA. Vedno več ameriškega kapitala odteka v Zahodno Nemčijo ter s tem krepi zahodnonemški gospodarski potencial, pri čemer izkorisča tudi v primerjavi z ZDA cenenno delovno silo in pa večje možnosti za posseg na tuja, posebno afriška in azijska tržišča.

Bonnska diplomacija izkorisča trenutne tegobe Velike Britanije in ZDA za to, da laže operira s svojimi »hladnimi odnosi« do SZ. Britanski predsednik je potem prišel v razgovorih s podkanclerjem Erhardom doseči, da bi Zahodna Nemčija bolj sodelovala pri pomoči nerazvitim deželam v Aziji in Afriki. V Washingtonu so tako pomoči obljudili iz želje, da bi si pridobili naklonjenost pred kratkim osvobojenih narodov ter tako onemogočili

Toda ZDA hudo muči pri-mankljaj v plačilni bilanci. Vse večje obremenitve pod nekomercialnimi pogoji bi vzdruževanje britanskih čet na njenem ozemlju. Kaže, da je Bonn pripravljen plačati le 60 do 65 odst. teh stroškov. Na splošno pa izjavlja, da je pripravljen kriti neugodno britansko plačilno bilanco s tem, da bi v Angliji kupoval več orožja, da bi posiljal v Anglijo svoje enote na urjenje in da bi pomagal pri raznih preiskavah vojaške narave, posebno pri proizvodnji orožja.

Spomenico so objavili v Bonnu, kot pravijo, iz »strahu pred najrazličnejšimi očitki zahodnih zaveznikov, češ da spet počenjajo določene stvari na lastno roko« — V resnicni pa gre za pritisk na Zahodne zavezničke, če bi ti po načikuju nasprotovali Adenauerjevim zunanjopolitičnim tezam v odnosu na Berlin in nemško vprašanje. (Saj jim neposredne razgovore celo ponujajo v Moskvi!) Nič čudnega ni, če so vzhodnonemške oblasti ponudbe sovjetske vlade Bonnu sprejele precej hladno...

Adenauer — spletke ali metoda?

Po sledovih eksplozij plastičnih min v Franciji in Alžiru

OAS — PROFAŠISTIČNA ZAROTA

Podtalna francoska armada, ki z grozilnimi pismi in izsiljevanji, atentati na vodilne predstavnike meščanskih demokratičnih krogov in levice in eksplozijami min na javnih mestih vlija strah francoskemu prebivalstvu v metropoli ter domačinom v Alžiru, je vse bolj napadalna. Uradni Pariz sicer obljudila odločen boj proti brezakonju, vendar je doslej vse to ostalo samo na papirju. Še več! Policia onemogoča javne demonstracije tistih krogov, ki zahtevajo konec OAS-ovskih izizzanj in nasilja.

Nobenega dvoma ni več, da je podtalna vojska udarna sila skrajno desničarskih in fašističnih krogov in da je preplačala v pomembnem družbeni

činitelj v Franciji. O njej vso-kad nevno piše francoski in tudi tisk. V Alžiru takoreč nadzira posamezna mesta in območja, prav domače se posuti tudi v Franciji.

KDO STOJI ZA PODTALNO

ARMADO?

OAS si je prizadevala in si še prizadeva, da bi svoje delovanje in organizacijo zavila v pajčolan skrivenosti. Na drugi strani želi, da bi prišle na dan one podrobnosti, ki vzbujajo med javnostjo strah. Pri tem je imela tudi precej uspeha. Tudi danes nič ne ve o dejanski moči podtalne organizacije. O njej samo domnevajo.

Kaže, da je njena udarna moč takoj kakor poprej v Alžiru, saj oblasti tod nimajo tolikšne moči kakor v metropoli. Tu so razen tega francoski doseljenci-koloni, ki so nezadovoljni z de Gaullovo politiko o samoodločbi alžirskega naroda. Na drugi strani se boje za svoj priviligtiran položaj v primeru, da Alžir zares postane neodvisna država.

Prav zaradi tega skuša OAS prikazati svoj »boj« kot edini izhod, da bi »rešili francosko prebivalstvo v Alžiru« in »francoski Alžir«.

Voditelji in organizatorji tega gibanja so znani po svoji dejavnosti že pred upostavitvijo tako imenovane Pete francoske republike, saj so se že l. 1958 vsili kot eden usodnih vzdov pri rušenju stare in ustvarjanju fiziognomije novi republike. Eliten del izhaja iz armade, sestavljene iz častnikov, ki se nikakor ne morejo pomiriti z zatonom imperija (general Salan) ter častniške »mladine« tipa Challe in Massingy, ki jo je politično »vzgoljila« dolga kolonialna vojna, polna porazov in pogubnih vplivov za francosko demokracijo.

VOJAŠKI KADRI —

HRBTENICA

Vojaški kadri predstavljajo potem takem hrbtencu organizacije, kakor so jo predstavljali v znanih dogodkih l. 1958,

prevladuje mnenje, da OAS privavlja strmoglavljenje de Gaulle (o tem organizacija tudi odprto govoril), da bi prevzela oblast. Gre torej za neke vrste profašističnega režima.

In prav to prepričanje meče senca na vso francosko politično življenje. Resnico, da se de Gaulle obotavlja in noče pohiteti z rešitvijo alžirskega vprašanja, čeprav je v bistvu popustil Alžirski fronti nacionalne osvoboditve v najpomembnejših vprašanjih, prispevajo njegovemu strahu pred reakcijo OAS. Ukrepi, ki so jih storile doslej policijske oblasti proti tej organizaciji, bi lahko bili mnogo drastičnejši, če pred se danjam francoskim režimom ne bi bili dve nezankni:

— kakšni je dejanska opredelitev policijskih sil in

— kako bi v danem trenutku reagirala vojska, kako novačeni vojaški krogci in kako slednji ljudje v današnji vladi?

NEODLOČNA LEVICA

IN VLADA

Sam režim ne gleda navdušen aktiviziranje profašističnih sil, o čemer zelo prepričljivo govore represalije proti nedavnim protifašističnim demonstracijam. Režim se boji podtalne organizacije, obenem pa tudi protifašističnih sil, zato predstavlja ravnljivo točko današnje Francije. Vendar levica ni dovolj strnjena, razen tega počasi sklepila in ne želi odločneje vplivati na dogodek. V tem je njen poglavitna hiša. Vsi ti elementi ževedo vodo do mlil OAS kot utelešeno vojaško, desničarsko in profašistično zaroto.

UPOR V BAJI

Na novega leta dan je svet pretresla novica, da se je v portugalskem mestu Baji, 170 km južno od Lizbone, uprla skupina vojakov in civilistov in napadla tamkajšnjo vojašnico. Vodil jih je kapetan Gomes, ki je bil eden protivljudnih kandidatov na zadnjih volitvah in kot tak pridobil precejšnjo priljubljenost.

Vlada je poslala v mesto vojaške okrepitev in upor zadržala. Upornike bo postavila pred sodišče, sicer pa je uveljavila pripravno stanje. Podrobni poročil o razvoju položaja ni, ker jih portugalske oblasti cenzurirajo. Kaže, da je prišlo do upora tudi po drugih krajih. Značilno je, da je kapetan Galvao, ki se je pravoslavljal z začasno »zaplembom« ladje Santa Maria, izjavil, da potmeni osvoboditev Goe in ne-

davni upor »pričetek Salazarjevega konca« in da bo Portugalska še letos svobodna».

Nič čudnega ni, če portugalski tisk piše, da so upor v Baji zanetili — komunisti. Tistim, ki gredo molče mimo nezadovoljstva z vladno zunanjo in notranjo politiko, morajo poiskati nekakšnega grešnega kozala, da bi manj zvali vse mogoče obtožbe. Zunanji svet pa ocenjuje dogodek v Baji (Nadaljevanje na 7. strani).

LETI IN POL ZAPORA ZA NEČLOVEŠKO DEJANJE

Pred nekaj dnevi je bila na Okrožnem sodišču v M. Soboti končana razprava zoper obdolženca Ludvika Cmora, kleparja v podjetju »Panonija« in Jožeta Cipota, mizarja pri »Ledavi«, oba iz Murske Soboti, ki sta oktobra lani zakrivila nečloveško dejanje — na soboškem in rakičanskem pokopališču sta podirala spomenike.

Ludvik Cmor in Jožet Cipot sta dne 28. oktobra lani šla na obisk k prijatelju v Rakičanu, pri katerem so omenjenega dne stiskali grozod. Ko sta se v nočnih urah, istega dne, nekoliko vinjena vračala domov v Mursko Soboti, sta se ustavila na pokopališču v Rakičanu in razdeljala 21 grobov, na to pa še na pokopališču v M. sta se nadalje zagovarjala, da

-ml

ŠE K VANDALIZMU

Dobra dva meseca je tega, kar smo bili priča dejanju, za katerega pravzaprav ne najdemo pravega izraza. Vsi, ki so bili posredno ali neposredno prizadeti — neprizadetih ob takem dogodku sploh ne more biti — so označili oskrutitev rakičanskega in soboškega pokopališča v noči od 28. na 29. oktober kot skrajni vandandalizem, ki ga ni moč upraviti z nobeno pisanostjo. Po zaslugu pristojnih organov so bili krivci postavljeni pred sodišče.

Toda to še ni dovolj. Pred približno štirinajstimi dnevi je

nekaj Stefan Car, zaposlen kot razumeti naš družbeni sistem, električar v Hrastniku, ponoči podrl na šalamenskem pokopališču 22 kamnitih in marmornih ter 19 lesnih križev in spomenikov. Storilec je krivido priznal in se bo prav tako kot prva dva zagovarjal za svoje dejanje pred sodiščem.

Razvoj dogodkov, ki so našli epilog za prvi primer pred nekaj dnevi na Okrožnem sodišču v Murski Soboti je pokazal, da je vso naša javnost obsodila to nečloveško dejanje in da je kazen, ki je bila izrečena za tako barbarstvo, vse-

DELEGATI ZA 7. KONGRES LMS O PROBLEMIH MLADINE

VRZEL V IZOBRAŽEVAJUMLADIH KMETIJSKIH PROIZVAJALCEV

Delegat Franc Grah iz Gorice pri Puconih dela dčema na posestvu in ob tem pridno sodeluje tudi v klubu mladih proizvajalcev. V predkongresnem intervjuju smo mu zastavil dve vprašanji:

Kaj menite o delu mladih kmetijskih proizvajalcev?

»Klubi mladih proizvajalcev imajo skoraj v vseh primerih nekaj zemlje. Menim, da je v prvi vrsti njihova naloga, da te površne obdelujejo vzdorno. Razen praktičnega dela pa bo potrebnih v bodoče več predavanj, na katerih se bodo lahko seznanili s sodobno kmetijsko proizvodnijo in še z maršicem drugim, kar jih zanimata. Skoraj povsed pa ugotavljajo, da je nastala po ukinitvi kmetijsko gospodarskih šol nekaka vrzel. To bo potreben izpopolnitvi zlasti s predavanji ali pa morda s seminarji. Tako izobraževanje bi bilo potrebno za vse mladince in mladince, ki ostajajo po končani osemletni šoli doma na posestvu.«

Ali so dohodki mladinskih aktivov in klubov pravilno izkorisčena?

»Domala vsi mladinski aktivni, oziroma dosedanji aktivni mladih zadružnikov, so si s svojim delom zaslužili precej denarnih sredstev. V večini primerov so le-te pravilno usmerili. Namenili so jih za dograditev vaških domov, za nakup televizorjev ali podobne opreme. Se pravi, da so prispevali k razvijanju klubskega in zabavnega življenja, ki je povsed zelo potrebno. Res pa je, da še posamezni

lavcev v naši občini ni doseglo takega uspeha, kot smo ga pričakovali. Vzroki za to so med drugim bili pomanjkanje vzgojnih kadrov in premalo vloženega truda in prizadevanja za to vrsto izobraževanja mladih ljudi.«

Za letošnje leto pa je komisija za idejno-vzgojno delo dobila nekaj napotkov za politično-ideološko izobraževanje mladine. Program zajema načrtne obliko izobraževanja, katerega izvajamo preko mladinske politične šole, klubskih razgovorov, raznih krožkov, kakor tudi preko raznih predavanj, katere uveljavljamo zlasti v tistih krajih, kjer mladini ni dana možnost obiskovanja mladinske politične so-

gledu smo zabeležili velik napredok, posebno še z gradnjeno raznih delavnic in obratov. To pa je hkrati zelo primerna pot

»Prepričan pa sem, da se bo število mladih, ki odhajajo na sezonko delo, tudi v petrovsko-šalovski občini kmalu zmanjšalo, saj je vsako leto več zaposlitev doma. Sedaj imamo na območju občine 648 mladincov in mladink, od tega jih je tu zaposlenih že 97, to število pa se še povečuje. Te ugotovitve kažejo, da delo aktivov klub je precejšnje število sezoncev tudi v poletnih mesecih ne bi smelo docela zamreti. V zimskih mesecih bi bilo potrebno uveljavljati zlasti izobraževalno in klubsko dejavnost, v poletnih in jesenskih mesecih pa bi morala mladina več delati na telesnovzgojnem področju.«

USTANAVLJANJE KLUBOV IN POMANJKANJE PROSTOROV

Marija Kovač, trgovska poslovnačica iz Cankove, je ena najaktivnejših mladink. Ker v mladinskem aktivu dela največ na področju klubskega življenja, smo jo, kot delegatko za kongres LMS zaprosili, naj nam nekaj pove o uveljavljanju klubov in o težavah, ki so tem v zvezi.

»Ni mi menda potrebno podujati, da je glavni vzrok za tako počasno razvijanje klubskega življenja po vseh, pomanjkanje primernih prostorov. V največ primerih se klubsko delo poraja v gasilskih domovih, kjer pa je največkrat na razpolago le po en prostor. In če dodam, da ta prostor uporabljajo še za sestanke, plese in podobno, potem je razumljivo, da ta dejavnost ni mogla bolj zaživeti. Menim pa, da se da tudi v takih situacijah razviti precej pestro klubsko življenje. Potrebno bo pač napraviti nekakšen razpored za televizijske programe, za predavanja, za šahiranje, branje in podobno. To je namreč ob sedanjem pomanjkanju prostorov edini primeren izhod. Dodati pa moram, da je ob takem delu potrebno skladno delo vseh vaških organizacij.«

Tudi delegat Peter Panič, miličnik iz Šalovec, je v našem predkongresnem pogovoru povedal nekaj besed o mladini, ki odhaja na sezonkska dela. Dejal je, da so taki mladinci v času sezonskega dela popolnoma odrezani od mladinskih aktivov. Po njegovem mnenju bi bilo potrebno, bodisi preko okrajnega ali ob-

PREMAJHNA POZORNOST MLADIM SEZONCEM

Tudi delegat Peter Panič, miličnik iz Šalovec, je v našem predkongresnem pogovoru povedal nekaj besed o mladini, ki odhaja na sezonkska dela. Dejal je, da so taki mladinci v času sezonskega dela popolnoma odrezani od mladinskih aktivov. Po njegovem mnenju bi bilo potrebno, bodisi preko okrajnega ali ob-

za odpravljanje sezontva.«

Tovariš Janez nam je v razgovoru nato še povedal, da bi bilo potrebno tudi na Goričkem začeti v večji meri razvijati, oziroma uvažati klubsko življenje in dajati primereno predavanjem in izobraževalni dejavnosti na splošno.

MLADINI JE TREBA NAJTI ZAPOSЛИTEV V DOMAČI OBČINI

Delegat za kongres LMS Janez Kološa, ki je v Čepincih zaposlen kot traktorist, nam je povedal nekaj o problematički mladinskega dela na Goričkem.

»Tudi na Goričkem imajo mladinski aktivti težave pri delu zaradi odhajanja svojih članov na sezonska dela. Zaradi tega kajpada delo aktivov zaživi samo v poznih jesenskih in zimskih mesecih, medtem ko poleti aktivno dela le nekaj članov, ki pa so precej obremenjeni z delom na posestvu ali službenem mestu. To je tudi eden glavnih vzrokov, da aktivti mladih zadružnikov v goričkem predelu niso pokazali doslej večje aktivnosti. Lani je na primer neki aktiv prevzel v oskrbo sadovnjak s podkulturami in je med letom zaradi pomanjkanja članov skoraj zašel v resne težave. K sreči so situacijo potem rešili z zadružnimi stroji.«

Menim, da bomo v petrovsko-šalovski občini tudi v tem pogledu kmalu zboljšali sedanje stanje. V mislih imam namreč zaposlanje mladine na območju občine. V tem po-

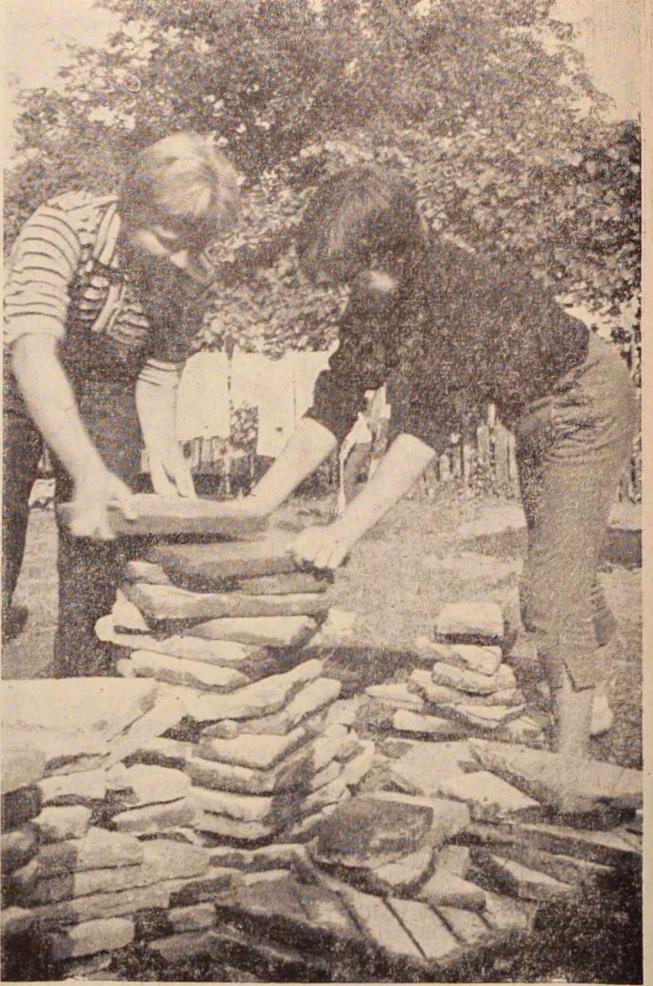
činskih komitejev poskrbeti, da bi se taki mladinci vključili v aktive, ki obstajajo v bližini kraja njegove sezonske zaposlitve. Ce pa že to ni mogoče, pa bi bilo potrebno kako drugače vzdrževati stike med aktivom in njimi.«

Na Cankovi imamo na videz dovolj prostorov, vendar v resnici še zdaleč ni tako. V enem samem prostoru imamo knjižnico in čitalnico, v njej se zbirajo hkrati šahisti, poslušalci radia in pa seveda tisti, ki prebirajo časopise. Pravi živžav je in zares je zadnji čas, da tudi tu napravimo razpored.«

Toliko nam je povedala o ustanavljanju klubov delegatka Marija Kovač iz Cankove. Ob koncu pa je še dodala, da klubi ne bodo smeli služiti samo mladini, ampak tudi članom drugih organizacij.

TRIJE PROBLEMI

Marija Marič iz Gradišča se na soboškem Učiteljišču pripravlja za učiteljski poklic. Kljub temu pa še vedno najde dovolj časa za delo s kmečko mladino v svoji okolici in

Dijklki Srednje šole za telesno vzgojo v Murski Soboti so pridno pomagali pri urejanju šolskih prostorov

priznati moramo, da tudi precej pozna njene probleme. O treh nam je tudi spregovorila!

»S kmečko mladino je precej težje delati kot s šolsko. Osnovni problem je pomanjkanje mladinskih aktivistov iz vrst podeželske mladine. Za vzgojo tega kadra bomo morali v prihodnosti storiti mnogo

sebnih hišah in je vprašanje, kako naj uspešno deluje tam, kjer ima še vedno opraviti z zaostalostjo nekaterih vaščanov. Pri nas v Gradišču imamo zadružni dom, ki pa služi povsem za druge namene: v večji dvorani ima zadružna umetna gnojila, v sejni dvorani pa proso. Mladina pa ima ob tem resen problem, kje bo nastopila z igro, ki jo bo naštudirala v teh dneh! Na tem področju bi vsekakor moralo biti več razumevanja za potrebe in probleme vaške mladine, ki jo sicer zelo zanimala izobraževalno delo, še prav posebno dozvetna pa je za kulturno in družabno življenje. Precejšnjo vrzel čutimo tudi v strokovni vzgoji kmečke mladine, ki ostaja doma. Tej mladini bi bilo vsekakor potrebno omogočiti dodatno strokovno izobraževanje s strokovnimi predavanji, občasnimi šolami itd. Saj kaže že dosedanja praksa, da so na primer šole za življenje zelo priljubljena oblika izobraževanja mladine in tudi odrali.«

Toliko nam je povedala o ustanavljanju klubov delegatka Marija Kovač iz Cankove. Ob koncu pa je še dodala, da klubi ne bodo smeli služiti samo mladini, ampak tudi članom drugih organizacij.

Na več, če hočemo, da bomo povečali aktivnost mladinskih organizacij v naših vaseh. Velik problem v našem okolisu so tudi prostori, v katerih naj bi se naša mladina sestajala in izobraževala. Mladina mora gostovati večinoma v za-

krajši leti vozilo dnevno do 40 petonkih kamionov slatino na jug. Letos je ta cesta obremenjena tako, da vozi skozi Križevce že vsakih 40 sekund eno vozilo. Drugo leto bo se hujše. Mi, ki živimo na desnem bregu Mure bomo v prihodnjih dneh predložili memurandum o tem vprašanju.

Opozorjati hočemo na problem, ki bo prej ali stej postal kritičen. Radenci predstavljajo turistični center Pomurje, so za Pomurje, ki je Bleč za Gorenjsko. Bodiči razvoj Radenc je bil v zadnjih 2 letih razčlenjen s perspektivo za prihodnjih 30 let. Razvoj v tem smislu se je že prizel. Razvoj tega turističnega centra pa terja razvoj vsega Pomurja. Turist je v Radencih le stacioniran, sicer pa potuje po celiem Pomurju in se dalje v Maribor, Ptuj in v okoliške turistične kraje. Gostinstvo v Pomurju je kaj malo napredovalo od rajne Avstrije. Gostinstvo se mora razvijati ne le v mestih, temveč tudi na podeželju. V tem pogledu se moramo učiniti Gorenjskom. Tam je tudi vsaka gostilna lepo urejena. Gostinstvo pa ne radi le investicije, temveč prav tako kadre. Brez dobrih kadrov ne bo sodobnega gostinstva. Vsi negodujemo, da ne dobimo v naših gostilnah to, kar bi hoteli, še najmanj pa domaćih specialitet. Tudi gostinstvo ima svoje zakonitosti, ki pa jih nihče ne prečuje. Sedaj ustanavljam strokovni center za vzgojo gostinskega kadra. Zeleti bi bilo, da se ta problem ne obesi na rame na poenitljivih ljudem, temveč, da rešijo s skupnimi močmi vsemi, ki so, ali ki bi morali biti zato

zainteresirani. Ta center mora biti solidno organiziran in dobiti mora najboljše kadre kar jih ima Slovenija iz te stroke. Ta pokrajina bo po vseh ocenah že tudi jutri pošljala gostinske kadre po Sloveniji. Razlika bo le ta, da so do sedaj odhajali pričeni, v bodoče pa bodo odhajali kot strokovni delavci.

Imamo vzdolž meje našega okraja odprt državno mejo. To nam naloga vrsto nalog tako v pogledu blagovne promete, kakov na vseh drugih področjih. Med drugim so naši tradicionalni sejni naenkrat oživelji. Imamo nalog, da postavimo te sejme na nove noge, da prilagajamo trgovskemu vrednovanju novim nalogam in da storimo vse za čim sirs razvoj medštevno sodelovanja.

Mnogo se sliši pritoži o delu naših carinskih organov. Mnogo tega pritožb je seveda neobjektivnih. Komaj se je odprlo meja in ljudje bi že radi potovali v Avstrijo tako, kot potujejo v Maribor ali v Ljubljano. Človeku že ni prav, če ga vpraša za osebno izkaznico, kaj šele, če ti sledi po aktovkah, cekarjih, denarnicah in celo po zepih. To je seveda zoprijetno, toda pred tem je za sedaj nemogoče pobegniti. Res pa je tudi, da bi na naših mejah lahko bili bolj vladni. Odnos carinikov bi moral odsevati moralno in vladnost našega naroda.

Problemov s področja blagovne promete in turizma je severa, da se več, toda o vseh ne moremo govoriti na tem omejenem prostoru. V celoti vzetem izraža predloženi družbeni plan težnje našega prebivalstva in je vskljen s težnjami naše domovine, zato ga moramo sprejeti v zavesti, da je naš plan in da je njegova umesničitev odvisna predvsem od zavestnih sil našega območja.

Sestavek je napisan koncem leta, zato se časovni termin »leta nanaša na leto 1961.«

MENJAVA - POLEMIIKA

BESEDA O TURIZMU

Cilji in naloge, ki jih postavljajo naši predstavniki, so teme, ki temeljijo naši programi, zahtevajojo, da se potem v vsakodnevni praksi borimo za njihovo uresničevanje. Predloženi program je dokaj zahteven, optimističen, toda realen takrat, če bomo zastavili vse svoje sile za njegovo realizacijo, če bomo znali poiskati svoje lastne rezerve in vse materialne ter druge sile, ki nam stojijo na razpolago.

Blagovni promet na področju skupnosti komun bo v prihodnjih štirih letih načrtašči v skladu z standarda. Notranji blagovni promet, ali domača potrošnja, pa je odvisen predvsem od realne politike cen in osebnih dohodkov na območju okraja. Oboje mora biti v skladu z jugoslovansko ekonomsko politiko. Ce se danes lahko izkoristimo ceno delovnega sila, zlasti veljajo to za manjše gospodarske organizacije, bo to že jutri nemogoče. Zato moramo modernizirati našo gospodarstvo, vpeljati moderno tehnološko procese in moderni sistem delnih osebnih dohodkov. Glede osebnih dohodkov moramo zasedovati slovensko povprečje, akumulacijo pa lahko v pretečni meri vlagamo v razsirjeno reproducijo, ker nimamo tako skutnih stanovanjskih problemov kot v večjih industrijskih centrih. Večji razmah gradnje stvarjajo na naseljih, zato moramo srednjih deželih Avstriji, Italiji, Švicariji, Franciji in drugim velikim potopom v spadu med poglavljeno gospodarstvom težih dežel. Jugoslavija ima po svojih naravnih lepotah in možnostih to, kar jugoslovje omjenjejo dežele skupaj, Jugoslavija je Evropa v malem, posebej velja to še za Slovenijo, ki ima poleg morja še alpski in pa-

nonski svet. Italijo zadnja leta obiskuje letno 20 do 30 milijonov turistov. Ce bi Slovenci izkoristili vse naše možnosti bi lahko imeli več, kot milijon turistov letno, približno toliko inozemskih turistov pa je imela v letu 1961 vse Jugoslavija. Sodobna tehnična sredstva so spravila v gibanje vse. Danes se pojavlja na Evropskem kontinentu predvsem ameriški turist, toda v dogledni prihodnosti bo tukaj tudi turist iz Azije in Afrike. Tudi narodi vzhodnega bloka bodo prej ali slej zopet naši naše morje, naše planine, naše dežele. Vse torej kriči po razvoju turizma. Za Slovenijo ni pretirano trdit, da nam lahko turizem v doglednem času prinaša več dohodkov kot vse slovensko kmetijstvo.

Turistični razvoj ne terja od nas le vecjih naložb, temveč predvsem izkorisčanje že obstoječih možnosti in vzgojo kadra. Že v otroških vrtcih se moramo pričeti ukvarjati s turistično vzgojo. Na zadnji je turizem že posebna dejavnost, pri nas na slovenskem imamo še prve dijake na turističnem oddelku višje komercialne šole v Mariboru. Profesorji in diplomični promet kot zaokvirje na letu 1961 povečava predvsem naši očitki. Imamo skoraj ne obnašajo dovolj lovsko povsem njihova, temveč predvsem naša krvida. Imozemske love moramo na primeren način podpreti, kaj smoje streljati, in

Bogo Verdev

kaj ne, kakšna je naša lovská morala itd. Družba vsekakor ne more odstopiti od te materialne base za turizem, predvsem se to velja za naši okraj. Ce ne drugače, bo potrebno novilitati zakon o lovu in načini kompromisa med interesami družbe in posameznimi loveci. Problematika v tem smislu je bila iznašena na turistični konferenci v Radencih in na zadnjih sejih sveta za blagovni promet.

Za turizem so važne tudi ceste. Prepričati nas morajo dejstva, da je poleg ceste Maribor-Lendava izredno važna cesta Radogona-Ormož preko Ljutomerja. Po informaciji predstavnika Občine Radogona bodo Avstriji gradili cesto magistralo do Radogone. Vsekakor računajo na tranzit in morda tudi na nadaljnji razvoj maloobmejnega prometa. Že danes prepelje na stotine avtomobilov čez radgonski most. Ti se obračajo na naši strani nazaj proti Mariboru. To delajo zaradi ozkega grla. Pri Sentilju,

V Mačkovcih je zrasla nova zgradba...

NOVA TRGOVINA IN STANOVANJA

V Mačkovcih so pred kratkim izročili namenu novo poslopje, ki ga je za ta rajon dogradilo podjetje Elektro-Maribor-okolica, v katerem bodo odprli še novi trgovski lokal, preselili krajevni urad, dograjujoče pa tudi večjo razdelilno transformatorsko postajo.

Podjetje Elektro Maribor-okolica je v lanskem letu zgradilo v Mačkovcih obsežno poslopje, v katerem imajo, razen pisarne, garaž, skladišč in treh družinskih stanovanj, še servisno delavnico za cenena popravila gospodinjskih in podobnih aparatov in strojev. V Mačkovcih pa bodo verjetno

še v tem letu dogradili novo razdelilno transformatorsko postajo. Z dograditvijo te postaje se bo v goričkem predeelu znatno zboljšala preskrba z električnim tokom, hkrati pa bo razbremenjena tudi razdelilna transformatorska postaja v Murski Soboti.

Cez nekaj dni bodo v Mač-

kovcih odprli tudi novo poslovno trgovskega podjetja »Prekmurski magazin« iz M. Soboti. Novi lokal ima celotno novo opremo ter ustrezna skladišča. Računajo, da ga bodo odprli še ta mesec.

V začetku meseca se je vselila v nove prostore tudi uprava poslovne enote kmetijske zadruge Puconci v Mačkovcih, medtem ko so ostale prostore poslovne enote vselili že v lanskem letu. V kratkem se bo vselil v nove pisarne tudi mačkovski krajevni urad.

Mačkovci so z dograditvijo omenjenih objektov precej menjali podobo. Ob vsem tem pa je res nujno, da posvetijo pozornost še ureditvi cest v središču vasi, ki so zlasti ob malivih zelo slabe.

GROFIČA MARICA — Zahodnemski film, ki je nastal po že znani opereti z istim naslovom.

To ni prvi film, ki je »ovekovečil« to nekoč zelo popularno opereto in da bi bil učinek še močnejši, so ga ustvarjalci posneli v barvah. Ne glede na to, da je film izdelek zadnjih let, dehti skupno z opereto vred po naftalinu. Film je seveda namenjen določenemu delu občinstva, zato pa najdemo med igralci tudi nekoč zelo prijubljene Hansa Moserja. Film tudi pri nas ne more biti brez svetega občinstva, vsi obiskovalci kin, ki so le malce zahtevnejši, pa se prav gotovo ne bodo drenjali pri blagajnah. Komercialna racunica je nedvomno bila vodila ustvarjalcem in zares bi se čudili, če bi film naredili kje drugje kot v Zahodni Nemčiji.

Film bo prihodnje dni na sprednu Kina-Park v Murski Soboti.

DOZIVLJAJI KAPET. WIGHTA — Ameriški film, ki sicer ni več novejšega datuma, je pa zanimiv.

Zanimiv tudi zato, ker kaže nadom Američanom, kako se po drugi svetovni vojni radi, če drugače.

Film je sicer malce nenavadna, vendar smo se ob poplavi raznih filmov z vseh vetrov že navadili,

da ni na svetu nič nemogoče, najmanj pa v domislih filmskih ustvarjalcev. Režijsko ni filmu kaj očitati. Tega, kar je nudil scenarij, se je režiser v polni meri poslužil v nekatere zamisli scenarija tudi obogatil. Tudi zasedba vlog je ustrezna, film kot celota vlog je ustrezna, film kot celota pokazuje, da se v ameriški tovarni sanj, kot imenujemo Hollywood, dobro zavedajo, da je med gledalci nešteto okusov, vsi ljudje na svetu se pa radi zabačajo, četudi vsak po svoje.

Film bo v soboto in nedeljo na sprednu kina Videm ob Ščavnici.

DAVY CROCKET IN PIRATI — Ameriški film v barvni tehniki, ki je postal že nekako reden gost

Regres za prevoz dijakov

Pred dnevi je bila v Gornji Radgoni seja komisije za priznavanje regresov za prevoze dijakov, ki uporabljajo javna prevoзна.

Prevozniško službo na relaciji G. Radgona—Murska Soba opravlja radgonsko podjetje »Avtoremont«. Tega prevoza se postavlja preko 80 dijakov, ki se vozijo

iz radgonske občine v Mursko Soboto na srednje in strokovne šole. Da bi bilo dijakom omogočeno čimveč prometnih zvez sta bili z januarjem letos vzpostavljeni še dve dodatni progi.

Clani komisije so sklenili, da se naj za leto 1962 določi okrog 3 milijone dinarjev regresa.

Javna tribuna Ljudske univerze v Murski Soboti

V petek zvečer minuli teden je priredila Ljudska univerza v M. Soboti skupno z občinskim komitejem LMS v dvorani občinskega odbora SZDL javno tribuno spričo nedavnega filma »Nočni izlet«, predvajanega v soboškem kinematografu. Kot je poudaril v uvodni besedi upravnik LUTOV. Branko Puconja, ni bil namen prirediteljev, da bi dali poseben poudarek omenje nemu filmu, zlasti pa kulturne in druge javne delavce razočaral. Prva tema javne tribune je bila prav o tem filmu spričo tega, ker je začetek delovanja javne tribune sovpadel s tem dogodom.

Ne glede na dokaj skromno število udeležencev javne tribune, med katerimi je prevladovala mladina obeh spolov, je treba poudariti, da so prireditelji uspeli, zlasti s vsebinske plati. Uvodnim besedam o filmu, ki sta jih podala med drugim tudi prof. Ivo Švarc in prof. Vera Doma, prvi s pedagoškega, druga pa s psihološkega vidika, je sledila zanimiva in tehtna razprava zbranih.

Diskutanti so v nadaljevanju razprave odklonili film kot tipičen za slovensko mladino, hkrati pa so menili, da zabačava mladine, kot je prikazana po francoskem vzorcu (v originalni inačici smo jo videli v filmu Marcela Carneja »Goliufa«) nikakor ni privlačna za soboško in našo mladino. O glavnih junakih slovenskega filma »Nočni izlet« pa so udeleženci javne tribune sodili, da izhajajo (vsaj večina) iz neurejenih družin, tako da ti mladi ljudje niso imeli nikogar, ki bi jim nudil pomoč, ko so jo najbolj potrebovali.

Tako mladina, kot odrasli diskutanti so bili mnenja, da ima pri nas mlad človek obilo možnosti, da dobi ustrezne naštete in tudi moralno pomoč, hkrati pa še več možnosti, da se udejstvuje in dobri za svoje udejstvovanje v družbi zasluzeno priznanje. Dejali so tudi, da je imel film sicer nekaj umetniških in drugih kvalitet, toda tema in scenarij sta zgrešena v osnovi. Zbrani so tudi izrazili upanje, da takšnih spodrljajev, kot je omenjeni film, pri nas v prihodnje ne bo.

Posluša združenikovih navodil. Vsak ponovni napad revmatičnega obolenja, kakršna se pogosteje pojavlja le pri deklifikaciji v starosti 6–14 let: **VIDOV PLES.** Ta oblika okvarja predvsem možgane. pride do začasnih sprememb v otrokovem duševnem razvoju: raztresenost, neosnovan jog in smeh; motnje pri govorjenju, hoji ter pisjanju onemogočajo otroku šolski pouk. Pri hoji ga zanaša, korak je negotov in poplesuje — s prstmi na rokah pa izvaja nesmiselne in nenavadne kretjenja, ki ga motijo pri jedi z žlico. Poleg možganskega vnetja je tudi pri tej obliki revmatičnega obolenja često prizadeto srce.

Prvi revmatični napad trajuje v tej ali oni obliki — navadno 3–6 tednov. S primernim zdravljenjem, nego in prehrano lahko precej omilimo bolezen, skrajšamo nepristojne boleznske težave — ter predvemo bolnika kmalu do dobrega počutja in appetita. Vendar pa s tem še ni ozdravljena bolezen; okvarjeno srce se le počasi popravlja in rabi za to več mesecov ali celo let. Omenil sem že, da se bolezen rado ponavlja, posebno še, če jo primerno ne zdravimo in se bolnik dovolj ne pazi, oziroma ne

0 revmatizmu v otroški dobi

Otroška leta človekovega življenja so izrednega pomena za vse njegovo poznejše udejstvovanje — posebno pa to velja še v pogledu delovne storilnosti. Poleg neokrnjenega telesnega razvoja in primerne duševne zrelosti posameznika so odločilnega pomena v tem smislu često za vse poznejše življensko obdobje najzajednejše telesne okvare, ki ostanejo posledično po gotovih prebolelih obolenjih v otroški dobi. Take okvare često pomenijo za prizadetega večjo ali manjšo stopnjo invalidnosti.

Otroši revmatizem je eno izmed takih obolenij: **TEŽKE SRČNE OKVARE**, ki jih često opazujemo pri revmatikih — če se pravočasno in smotorno ne državijo — kratio prenekatemu mlademu človeku sproščeno življensko radost, popolno delovno zmogljivost in ga končno porinejo v prezgodnjih grob.

Otroški revmatizem je dolgotrajno in težko obolenje rastodelga in razvijajočega se organizma ter se zelo rad ponavlja. Francoski zdravniki imajo za to belezen posrečeno oznako: »pri odraslem človeku se revmatizem zagrije, ko se je dotaknil srca, v skele — pri otroku pa skele le obline in ubitja srce...« Vej žalostni resinci je zaporedano bistvo in vsa teža toga obolenja v otroški dobi.

Opazovanja so pokazala, da se pojavi revmatizem najpogosteje v starosti med 5. in 15. letom. Po slovenskih statistikah odpada na revmatizem nekaj nad 5 odst. vseh bolezni v tem starostnem obdobju. Sirša državna statistika pa nas uči, da postane približno 8 odst. revmatikov za delo nesposobnih, to je invalidov. Tak visok procen invalidnosti naših ljudi (zaradi revmatičnih okvar) sledi neposredno onemu, ki nastaja po poskodbah in po zazdravljeni tuberkulozi. V tej luči se nam predstavlja revmatizem kot ogrožajoč socialni problem, ki stane našo družbo veliko gmotno sredstva.

Zakaj in kako pride do revmatične obolenja? Smatramo, da pride do revmatizma zaradi posledic okužbe telesa z gotovo bolezensko klicko (hemolitičnim streptokokom). Ta se nameča nasebi v zgornjih dihalnih poteh: v mandeljih, v obnovnih votlinah, žreli itd. — in od tam zastrupila s svojimi izločki različne predele okuženega telesa. Telo se seveda skuša obraniti teh strašnih sovražnikov: ustvarja različne protisnovi, ki onoprijabljajo naštrupnikovo orožje. Razvije se zadržana borba, ki se odigrava predvsem v vezivnih tkivih; nazvane se nam pa kaže v obliki vnetja. Bolezenski znaki, ki spremjamajo revmatično vnetje, so lahko lažjega ali hujšega značaja. Pri otrocih so po takem vnetju najčešči prizadeti srce, skele, možgani — redkeje tudi možganske mrene, pljučni mreni, potrebušni mreni, koža, ozilje.

Kaj olajša nastop revmatičnega obolenja? Slabe vremenske in stanovanjske prilike (vlažno, tesno in temno stanovanje), dalje: nezadostna in nepravilna prehrana (posebno: pomanjkanje beljakovin), poseben telesni ustroj in dednost (so odlučjujoči faktorji) poleg že omenjene bolezenske klice (pri nastanku revmatičnega obolenja).

Potek obolenja: običajno se začne z visoko vročino, s težavami pri požiranju in močnimi bolečinami v žreli — skratka z znaki angine. Včasih čuti bolnik tudi že nejasne bolečine v kosteh in skelepih. Angina traja ponavadi nekaj dni — manj časa, če je primerno zdravimo — mine pa tudi sama po sebi. Na to sledi obdobje kakih 14 dni, ko se bolnik se kar dobro počuti; morda je le nekoliko utrujen in nima prav dobrega apetita.

GORNJA RADGONA — Po vseh krajevnih odborih v radgonski občini so imeli seje, kjer so se pogovorili o pripravah na krajne konference Socialistične zveze, ki bodo od 21. do 28. tega meseca.

GORNJA RADGONA — Po vseh krajevnih odborih v rad-

MALA KRONIKA

NEOSVETLJENO VPREZNO VOZILO

Pred nedavним je prišlo do prometne nesreče v Sp. Kamenščaku pri Ljutomeru. Ivan Vrabel iz Ljutomeru se je z osebnim avtomobilom zaletel v vprežno vozilo, last Jožeta Vrbnjača iz Moravcev. Vzrok nesreče je bil v tem, ker voz v temi in megli ni bil osvetljen in ga voznik osebnega avtomobila ni mogel pravočasno opaziti.

Materinalna škoda na obeh vozi-

lilih znaša okrog 33 tisoč dinarjev.

S SPOLZKE CESTE ZAVOZIL V JAREK

Na knižišču cest Rankovci — Krajska — Gederoviči je prišlo 6. tega meseca do prometne nesreče, katero je zakrivil voznik tovornjaka avtomobila Ingo Vučkovič iz Gornje Radgona.

Do nesreče je prišlo zaradi pre-

te, kar je imelo za posledico, da je vozilo zdrknilo v jarek. Na tovornjaku je nastalo za okrog 5 tisoč dinarjev materialne škode.

Istega dne je prišlo do prometne nesreče v Stročji vasi pri Ljutomeru, ko sta se srečavala tovornjaki, katerega je vozil Stevan Hudoletnjak iz Zagreba in vprežni voz s konjsko vprego, last Stefana Repa iz Stročje vase.

Do nesreče je prišlo zaradi nepravilne vožnje konjske vprege, ki je bila na skrajni lev strani ceste. Da bi se izognil trčenju, je vofer tovornjaka prisnil na zavore, nakar ga je zaradi spolzke ceste zaneslo v obcestni jarek.

Dne 11. tega meseca je prišlo do prometne nesreče v vasi Sotina. Sofer tovornjaka avtomobila »TAM« Jože Horvat je s precejšnjim hitrostjo privozil na nepravilno ovinko. Ker pa je bila cesta poledenela, ga je zaneslo v obcestni jarek.

ROJSTVA

Rodile so: Kristina Lapošč iz Krogca — dečka, Marija Cvetkovič iz Otovec — dečka, Terezija Božič iz Bakovec — dečka, Karolina Horvat iz Skakovec — dečka, Katarina Horvat iz Belitinec — dečka, Ana Milarič iz Radenc — dečka, Rozalija Penhorho iz Dobrovca — dečka, Mimica Korosec iz Ljutomeru — dečka, Marija Šcap iz Turnišča — dečka, Ottilija Kocip iz Belitinec — dečka, Anatomija Vežnaver iz Salovec — dečka, Helena Belak iz Cikečke — vasi — dečka, Antonija Müller iz Skakovec — dečka, Gisela Lopert iz Suhega vrha — dečka.

POROKE

Poročili so: Jože Bratkovič, kmetovalec iz Bakovec in Cecilia Cernjavič, krojaška pomočnica iz Bakovec.

SMRTI

Umrli so: Alojz Smit, cestar iz stare gore, star 52 let.

ALI SMO ZANJE DOVOLJ POSKRBELI?

(Nadaljevanje z 2. strani) mlečnega prahu in v Pomurskem tisku, kjer bodo posojila dodeljevali v nujnih primerih tudi letos.

Zares vzorno pobudo pa so si omisili v tovorni »Mura«. Nameravali so namreč organizirati avtobusni prevoz svih delavcev na treh progah. Zaposljeni so pokazali za to veliko zanimanje, saj se je prijavilo blizu 300 delavcev, od tega je bilo okrog 140 takih, ki so bili zainteresirani za prevoze skozi vse leto. Žal se je ta poskus izjalovil, ker je podjetje Avtobusni promet Maribor postavilo preveč zahodne pogoje, ki niso bili sprejemljivi ne za kolektiv, ne za posameznike.

Prevoz delavcev, kar imajo ponokod po Sloveniji organizirano že več let, pa bo kaj malu potrebno organizirati tudi v M. Soboti. To je ena zelo aktualnih nalog v občinskem merilu. Potrebno bo namreč z združenimi sredstvi kupiti več avtobusov, ki bodo prevažali delavce vseh soboskih kolektivov. Prav tako aktualni problem je tudi družbeni prehrana v okviru stanovanjske skupnosti. Veliko število članov velikih in malih kolektivov si želi tople obroke, ki bi jih prevažali iz

JANKO STOLNIK

Seminar za nogometne sodnike

Prihodnjo sredo se bo pričel v Murski Soboti seminar za nogometne sodnike. Priredila ga bosta Nogometna podvezza in sodniška organizacija za Pomurje. Za seminar se je doslej prijavilo okrog 15 kandidatov, ki bodo predvidoma že marca opravljali izpite.

Proti negativnim pojavom v športu

Ob navzočnosti številnih uglednih gostov je bila v nedeljo v Murski Soboti Cetrteta letna skupščina Okrajnega rokometnega odbora, ki ga republiški športni forumi zaradi dosegene stopnje množičnosti v tem pomurskem vodilnem športu pristevajo med najboljša okrajska športna vodstva v Sloveniji. Kljub temu, da je imela letosnja skupščina izrazito delovni značaj, je bila hkrati tudi jubilejna, saj mineva letos v Pomurju pet let organiziranega dela na rokometnem področju. Zato so na skupščini poddeli zasluga priznanja pionirjem-organizatorjem in vodilnim funkcionarjem. Zla-to spominsko plaketo sta prejela predsedniki in tajnik ORO prof. Evgen Titon in Franc Kous, srebrno Peter Srajs iz Beltinec, bronašo pa Boris Zupan iz Gornje Radzone. Posebne povahy pa je prejelo 27 rokometnih delavcev, med njimi Peter Juteršnik, Stefan Antonlin, Franjo Bobovec, Zoltan Kučan in drugi.

Na skupščini so med drugim ugotovili izredno množičnost v tem športu, saj je samo lansko jesen tekmovalo v 53 mestnih krajih kar 651 igralcev, medtem ko je vseh aktivnih igralcev 814.

Dosežena stopnja množičnosti že odločno narekuje stopnjevano prizadevanje za večjo kakovost. Skupščina se je opredelila za več smeri tega prizadevanja. V prvi vrsti so na skupščini znova ozivali potrebo po ustavnitvi štajerske ali vzhodoslovenske rokometne lige, v katero bi se lahko vključevala tudi najboljša tekmovalna moštva iz Pomurja. Obsodili so težnje posameznikov iz sosednjega marioborskog odbora, ki doslej niso pokazali za to pobudo prav nobenega razumevanja in so njeni uresničenje celo zavirali. Za uresničenje tega smotra se bo potrebno letos še odločno začeti, posvetiti večjo skrb enemu vodilnemu moštvu, ki naj bi v jeseni prišlo v višji kakovostni razred, in postopoma uveljaviti decentralizacijo tudi v tem športu. Tako naj bi še v tekmovalni sezoni

1962-63 prišlo po vzgledu G. Radgone, ki že ima prvo občinsko tekmovalno ligo v Pomurju, do ustavnitve občinskih tekmovalnih komisij. V treh primerih bodo nižje organizirane tekmovalne lige v občinskih mejah, medtem ko bodo občine Murska Sobota, Belišči in Petrovci-Šalovci tvorile dve območni tekmovalni ligi; goričko in ravensko. Tekmovanjem v občinskih in območnih ligah bodo najprej začeli v pionirski konkurenči. Na Goričkem bo potrebno predvsem ustvariti nekaj rokometnih zametkov, saj ta šport v tamkajšnje kraje še ni prodrol kljub siceršnji množičnosti.

Uresničenje tega programa pa je povezano tudi z gradnjo potrebnih športnih objektov. Skupščina je dala odločno potrudo za ureditev asfaltne igrišče pri soboškem Domu Partizana. Uredili naj bi ga s pomočjo delovnih kolektivov.

Na skupščini so bistveno dopolnilo dosedanje tekmovalne propozicije za spomladansko tekmovanje in še zlasti za za-

četek prihodnje tekmovalne sezone, tako se bodo bodoči občinski prvaki avtomatično uvrstili v II. razred občinske tekmovalne lige, medtem ko bosta prvi dve moštvi v tem razredu avtomatično zasedli dve izpraznjeni mesti v I. razredu. Pri članicah pa se bodo občinski prvaki avtomatično uvrstili v I. razred občinske lige članic. Sprejeli so tudi u-

-sk

73 izletov v naravo

Planinsko društvo v Murski Soboti se lahko pred svojim občinom zborom pohvali z ugodno delovno bilancijo. Na zadnji seji društvenega vodstva so med drugim ugotovili, da so domala povsem izpolnili lanski delovni program.

Tako so povečali število članov za 112 odst. — od 262 na 595. Med člani je največ mladinc. Lani je društvo pridelo 73 izletov v bližnjo okolico in oddaljene kraje. Pet društvenih skupin se je udeležilo Pohoda ob zici okupirane Ljubljane, dve proslave 20-letnice ljudske vstave na Sutjeski, šest planinskih skupin s 30 člani pa je obiskalo Triglav in ostale očake Julijskih Alp. Organizirali so tudi dva smučarska tečaja in postali

enega člana na tečaj za vodnike smučarskih pohodov v Snežnik. V matično društvo se je vrnil z uspešno opravljenim izpitom. Dobro sta bili obiskani tudi predavanji »Na naši stenah« in »Na Triglavu in v njegovi sosečini«.

Društvo bo imelo letni občini zbor 18. februarja. Pred občinom zborom nameravajo prirediti se izlet v Petrovce, večer prej in na sam dan zbor pa zanimivo predavanje »Naša odprava na Himalaju« — prvič v kino dvorani za občinstvo, drugič pa za podeželsko občinstvo, ki se je že v veličini številu vključilo v matično društvo. —sk

RADIOTELEVIZIJA - LJUBLJANA

Od 21. do 28. jan. 1962

RADIJSKI PROGRAM

NEDELJA

8.00 Mladinska radijska igra — Leopold Sudhačič: Trije v raket; 8.37—Sporaznavamo naše glasbene umetnike — Mladim poslušalcem igrata: pianist Marijan Lipovšek in violinist Karlo Rupel; 9.05 V novi teden z zabavno glasbo; 9.45 Pesmi Rada Simonitija — Ples v rdečem — Pod brigado — Samo en cvet — Pomlad — Na Krasu; 10.00 Se pomnite, tovariši... Marija Vojskovič: Bil je navaden dan; 10.30 Pisan glasbeni dopoldan; 11.30 Ernest Petrin: Beli hodniki v Valdoltri (reportaža); 11.50 Orkester Franck Purcell; 13.30 Za naso vas; 14.00 Slovenski orkester poje črnske duhovne pesmi; 14.15 Naši poslušalci vstajajo v pozdravljajo — II.; 15.15 Trikrat pet; 16.00 Humoreska tega teda — L. Klauda: Pred sodnim tronom; 16.20 Operne melodije; 17.05 Majhni zabavni ansambl; 17.15 Radijska igra — Vlado Vukmanovič: Polnočni expres; 18.02 Marko Tajcevič: Pet srbskih plesov; 18.13 Nekjaj španskih in južnoameriških melodij; 18.30 Sportno popoldne; 19.05 Nedeljska panorama; 20.00 Izberite melodije teda; 20.45 Zabavni zvoki; 21.00 Iz glasbene geografije Evrope — 3. oddaja: Praga; 22.15 Nočni akordi; 23.05 Plesna glasba.

PONEDJELJEK

8.00 Glasbena ilirika Josefa Suka; 8.30 Iz Thomasove Mignon — Uvertura — Arja Mignon — Duet Mignon in Lotharia — Arja Fine; 8.55 Za mlade radovednežne — Vremenska napoved, b) Prvi uspehi — Sodelujejo gojenci glasba.

TOREK

8.05 Gorenjski vokalni orkester; 8.25 Zvočni kaleidoskop; 8.55 Za Štorek: Kdo je našel Jurček; 9.15 Iz albuma sopranskih arij; 10.15 Izberite melodijo teda; 11.30 Pol ure pri skladatelju Blažu Arniču; 12.05 Sekstet »Plesko« s triom Barboričem; 12.15 Kmetijski nasveti — Vrabel Marteljan: Kuhanje voščin in pravilno ravnanje z voskom;

12.25 Melodije ob 12.25; 13.30 Domači naapevi izpod zelenega Pohorja; 13.50 Orkester Roberto Rossi; 14.05 Za šolarje: Čudežno zdarivo; 14.25 Chopin in trije pianisti; 15.20 Zabavni orkester Alfred Scholz; 15.30 V torek nasvidenje; 16.00 Vsak za vas; 17.05 Puškin in Gogolj v glasbeni literaturi; 18.10 Kotični Leonard: Novi pogledi glede obdelave v vinogradih; 12.25 Melodije ob 12.25; 13.30 Zvočna mavrica; 14.10 Baritonist Rudolf Sutej poje staroklasične arije, pianistka Dubravka Tomšič — Prvič izvajani posnetki; 15.20 Godala in zabavni zbori; 15.40 Literarni sprehod — Ciril Zlobec: Moška leta našega otroštva; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 55 minut za ljubitelje operne glasbe; 18.10 Večerni zabavni orkester; 18.50 Matineca v ljudskem tonu; 8.55 Pisani svet pravljic in zgodb; 9.25 Cetrt ure z orkestrom Erwin Lehn; 9.40 Gabriel Faure: Samopev »Gozd v septembra« in štirje improvizacije za klavir — Prvič izvajani posnetki; 10.15 Od tod in ondod; 11.00 Segavačka klaviatura; 11.15 Clovek in zdravje; 11.25 Verdi s solisti ljubljanske Opere; 12.05 Vaški kvintet z Božom in Miškom; 12.15 Radijska kmečka univerza — Dr. Franjo Janežič: Zatiranje kostanjevega raka; 12.25 Melodije ob 12.25; 13.30 Antonin Dvorak: Slovenski plesi op. 72; 12.45 Za šolarje: Sestanek s slavo; 13.15 Veliki zabavni orkester; 15.20 Komorna portretna študija skladatelja Pavla Sivica; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Soferjan na pot; 17.50 Orkester Raphael; 18.10 Jules Massenet — Odlokmki iz opere

Werther; 18.45 Ljudski parlament; 19.05 Igra violončelist Janoš Starcker — Erno Dohnányi: Koncertne skladbe za violončelo in orkester; 20.00 Nas varlete; 20.45 Albert Lortzing: Car in tesar, radijska prirabda; 22.15 Po svetu jazz; Neznanici pevci jazz; 22.45 Kitara v ritmu; 22.50 Literarni nočturni; 23.05 Leoš Janáček: Drugi godalni kvartet (»Zaupni zapiski«) — Igra Smetanova kvartet; 23.31 Plesna glasba.

SREDA

8.05 Matineca v ljudskem tonu; 8.55 Pisani svet pravljic in zgodb; 9.25 Cetrt ure z orkestrom Erwin Lehn; 9.40 Gabriel Faure: Samopev »Gozd v septembra« in štirje improvizacije za klavir — Prvič izvajani posnetki; 10.15 Od tod in ondod; 11.00 Segavačka klaviatura; 11.15 Clovek in zdravje; 11.25 Verdi s solisti ljubljanske Opere; 12.05 Vaški kvintet z Božom in Miškom; 12.15 Radijska kmečka univerza — Dr. Franjo Janežič: Zatiranje kostanjevega raka; 12.25 Melodije ob 12.25; 13.30 Antonin Dvorak: Slovenski plesi op. 72; 12.45 Za šolarje: Sestanek s slavo; 13.15 Veliki zabavni orkester; 15.20 Komorna portretna študija skladatelja Pavla Sivica; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Soferjan na pot; 17.50 Orkester Raphael; 18.10 Jules Massenet — Odlokmki iz opere

Werther; 18.45 Ljudski parlament; 19.05 Igra violončelist Janoš Starcker — Erno Dohnányi: Koncertne skladbe za violončelo in orkester; 20.00 Nas varlete; 20.45 Albert Lortzing: Car in tesar, radijska prirabda; 22.15 Po svetu jazz; Neznanici pevci jazz; 22.45 Kitara v ritmu; 22.50 Literarni nočturni; 23.05 Leoš Janáček: Drugi godalni kvartet (»Zaupni zapiski«) — Igra Smetanova kvartet; 23.31 Plesna glasba.

CETRTEK

8.05 Georg Espitalier s svojim ansamblom; 8.20 Zabavni orkester RTV Zagreb; 8.35 Matineca s Slavkom Ostercem; 8.55 Za šolarje: Lišček; 9.25 Petnajst minut za ljubitelje cha-cha; 9.40 Per minut za novo pesmico — Angleška nar.: Sinek-Tinek in Pozdravi za mlade risarje; 10.15 Od tod in ondod; 11.00 Ludwig van Beethoven: Finale operе Fidelio; 11.30 Zvoki za zabavo; 12.05 Trilo orglie Andreja Blumauerja; 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Stojan Vrabić: Pojav rdečega pajka v vinogradih; 12.25 Melodije ob 12.25; 13.30 Skladbe Radovana Gobeca poje Mariborski komorni zbor p. v. Rajka Sikoška; 12.15 Radijska kmečka univerza — Dr. Franjo Janežič: Zatiranje kostanjevega raka; 12.25 Melodije ob 12.25; 13.30 Antonin Dvorak: Slovenski plesi op. 72; 12.45 Za šolarje: Sestanek s slavo; 13.15 Veliki zabavni orkester; 15.20 Komorna portretna študija skladatelja Pavla Sivica; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Soferjan na pot; 17.50 Orkester Raphael; 18.10 Jules Massenet — Odlokmki iz opere

Werther; 18.45 Ljudski parlament; 19.05 Igra violončelist Janoš Starcker — Erno Dohnányi: Koncertne skladbe za violončelo in orkester; 20.00 Nas varlete; 20.45 Albert Lortzing: Car in tesar, radijska prirabda; 22.15 Po svetu jazz; Neznanici pevci jazz; 22.45 Kitara v ritmu; 22.50 Literarni nočturni; 23.05 Leoš Janáček: Drugi godalni kvartet (»Zaupni zapiski«) — Igra Smetanova kvartet; 23.31 Plesna glasba.

PETEK

8.05 Nekaj odlokmov iz oper Ničolaja Rimskega Korsakova; 8.40 Orgle in orglice; 8.55 Pionirske skladbe; 9.25 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe; 10.15 Od tod in ondod; 11.00 Vlastimir Nikoličev: Suite in modo antico; 11.35 Sopoke hrvatskih samospovetov z medigradmi; 12.05 Belokranjske pesmi in plesni; 12.15 Radijska kmečka univerza: Sinek-Tinek in Pozdravi za mlade risarje; 10.15 Od tod in ondod; 11.00 Ludwig van Beethoven: Finale operе Fidelio; 11.30 Zvoki za zabavo; 12.05 Trilo orglie Andreja Blumauerja; 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Stojan Vrabić: Pojav rdečega pajka v vinogradih; 12.25 Melodije ob 12.25; 13.30 Pojetja v znamenju Leonarda Warrena; 14.05 Za šolarje: Poti v domovino; 14.35 Radi bi vas zabavali; 15.20 Ludwig van Beethoven z vede stranicami — Pesem o bolni — Sekstet za 2 klarinetov, 2 rogova in 2 fagota v Es-duru; 15.45 Jezikovni pogovori; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Portreti za stare italijanske glasbe; 17.45 Lucijan Marija Skenderjan: Prva sinfonija; 18.10 Sveti Ivan Krstitelj; 18.25 Poje zbor Slovenske filharmonije; 18.45 Iz naših kolektivov; 19.05 Dva prizori iz Donizettijevega Don Pasquala; 20.00 Instrumentalna zabavna glasba slovenskih avtorjev; 20.15 Tedenski zvanični politični preglej; 20.30 Prijubljene točke iz klavirskega

in violinskega repertoarja; 20.55 Pojetja Vladimir Ruždjak in Cvetka Ahlin, vmes nekaj glasbenih utrinkov Vasilija Mirka; 21.15 Odjeda o morju in pomorščakih; 22.15 Zvočni magazin; 22.50 Literarni nočturni; 23.05 Trije obrazi iz noveje evropske glasbe.

SOBOTA

8.05 Počtarček v mladinski glasbeni redakciji; 8.35 Sovjetska in poljska zabavna glasba; 8.55 Za šolarje: Rijavka; 10.10 Od tod in ondod; 11.00 Z javnega koncerta violinistke Nelli Skolnikove v Ljubljani (pri klavirju Ljubivo Edlina); 11.30 »Casta Diva« (Odlomki iz oper Vincenza Bellinija); 12.05 Srbska kola; 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Jaka Ferjan: Proizvodnja puščevih pitašic; 12.25 Melodije ob 12.25; 13.30 Slovenske narodne pesmi; 13.45 Dunajski valčki; 14.10 Baletni fragmenti (Cajkovski, Adam, Delibes); 15.20 Napotki za turiste; 15.25 Bagatele in impremiti; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Gremono in vino; 17.50 Ray Coniff s svojim orkestrom; 18.10 Izbrali smo za vas; 18.45 Naši popotniki na tujem; 19.05 Sobotni domači živ-žav; 20.00 Vedro in prljubljenci; 20

Zakaj odporn proti dobremu umet. gnojilu?

V tem kratkem sestavku želim spregovoriti o nitrofoskalu, v katerem so hranilne snovi v razmerju in sicer dušik : fosfor : kalij, kakor 2:4:40. To pomeni, da vsebuje zgoraj imenovani nitrofoskal v 100 kg čistega dušika, 4 kg čistega fosforja in 40 kg čistega kalija. To gnojilo vsebuje od vseh hranilnih snovi 85% kalija. Seveda tega gnojila ne smemo uporabljati samega, ker bi gnojili preveč enostransko. Določena kultura bi imela na razpolago dovolj kalija, pri manjkovalo pa bi jih dušika in fosforja. Ta dva elementa pa sta za pravilno rast in visoke pridelke prav tako potrebna kakor kalij.

Nitrofoskal NPK — 2, 4, 40 se zato uporablja v kombinaciji s superfosfatom za jesensko gnojenje. Lahko pa ga uporabljamo tudi za spomladansko gnojenje, ker se hitro topi v vodi, rastlinam pa so hranilne snovi takoj dostopne. V jeseni ga tudi lahko uporabljamo, ker se kalij in fosfor vežeta na zemeljske koloide in se tako ne spirata iz obdelovalne zemlje.

Naj navedem primer gnojenja z italijanskim pšenico Leonardo:

300 kg 20% nitromonkala/ha
500 kg 16% superfosfata/ha
200 kg 40% kalijeve soli/ha
V 300 kg 20% nitromonkala je 60 kg čistega dušika.

V 500 kg 15% superfosfata je 80 kg čistega fosforja.

V 200 kg 40% kalijeve soli je 80 kg čistega kalija.

Tako imamo v gnojilni normi 60 kg čistega dušika, 80 kg čistega fosforja in 80 kg čistega kalija.

Ce gnojimo pšenico z nitromonkalom NPK — 2, 4, 40 bomo istega dali 200 kg, s tem pa smo dodali že 4 kg čistega dušika in 8 kg čistega fosforja. Tako bomo dodali v jeseni pred setvijo samo še 450 kg superfosfata/ha oziroma 72 kg čistega fosforja/ha. V jeseni dodamo še 80 kg nitromonkala/ha t. j. 16 kg čistega dušika/ha. Tako smo v jeseni gnojili s polno dozo fosforja in kalija ter 1/4 celotne norme dušika. Spomladti pa dognjimo dvakrat z dušičnim gnojilom »pod liste«.

Na ta način je možno kom-

binirati nitrofoskal NPK 2, 4, 40 z dušičnimi in fosfornimi gnojili. Prednost, katero ima zgoraj imenovani nitrofoskal je v tem, da je dobro topljiv in da kupimo v njem hranilne snovi relativno najceneje.

V tem kratkem sestavku sem želel pojasniti kmečkim proizvajalcem v nekaj besedah

vrednost nitrofoskala NPK — 2, 4, 40, to pa predvsem zato, ker se razširja v ljutomerški komuni nestrokovna propaganda proti uporabi zgoraj omenjenega dobrega umetnega gnojila, katerega resnično lahko uporabljamo v kombinaciji z dušičnimi in fosfornimi gnojili. Ing. Slavko Nemanič

(Prenos s 5. strani)

borba proti ponovnim obolenjem — revmatičnim napadom.

Kako se borimo proti prvemu in ponovnim revmatičnim obolenjem? Potrebno in pametno je skrbno in smotno združiti vsako težko angino, dalje vse angine, ki se cesto ponavljajo in vsako vnetje po prebolelem revmatizmu. Pri otrocih, ki imajo česte angine, priporočamo operacijo mandeljnovega; pokazalo se je namreč, da obolujejo po operaciji otroci redkeje za revmatizmom. Dalje je treba primerno združiti vsa vnetja obnovnih votin, srednjega ušesa, zobovnih itd. Nagnite zobe posebej na tiste, ki imajo že zagnojeno korenino — je najbolje izplutili.

Kako združimo otroški revmatizem? Prav vsak bolnik z akutnim revmatizmom spada v bolnišnico! Edino tam je možno: res sodobno združevanje, primerena prehrana, potrebnna telesna nega — in primeren zdravstveni nadzor. S takim energetičnim združevanjem slehernega revmatika od vsega začetka imamo namreč izred-

no lepe možnosti, da bomo uspeli vrnil popolno zdravje pretežni večini prizadetih otrok.

Poleg že omenjenega je važno še sledče dejstvo: starši in sam bolnik morajo razumeti in upoštevati zdravnikova navodila ob odprtju iz bochine; bolezen namreč se ni povsem končana — bolnik se bo moral ravnavi po prejetih navodilih še nekaj mesecov, prav tako bo moral še več mesecov ali celo let uživati predpisane zdravila. Oblika ambulantnega zdravljenja z občasnimi kontrolami je potrebitna še 2-5 let.

Ce bomo tako združili in skrbeli za revmatične otroke, bomo v veliki meri uspeli znižati — oziroma sploh preprečiti invalidnost pri mladih ljudem. Preprečili bomo marsikatero družinsko tragedijo in bomo usposobili pretežno večino revmatikov za polnoverodno in plodno življenje. Tako bodo tudi stroški zdravljenja manjši in ne bomo predali v bremę skupnosti mladega invalida — marveč vrnili naši družbi polnoverednega delovnega člena.

Dr. Franc Žibrik

KINO

MURSKA SOBOTA — od 19.—21. jan. zahodno-nemški barv. film: »Grofica Marica«; od 22. do 23. januarja zahodno-nemški film: »Cvetje za državnega tožilca«; od 24. do 25. jan. franc.-nemški film: »Napoleonov oficir«.

SLATINA RADENČI — od 20.—21. jan. ameriški barvni film: »Velikan I«; 25. jan. jugoslovanski film: »Skupno stanovanje«.

KRIZEVCI PRI LJUT. — od 20. do 21. jan. ameriški film: »Doživljaj kapetana Vaita«; 24. januarja ameriški film: »Detektivska zgoda«.

BELTINCI — od 20.—21. jan. ameriški film: »Dejvi kroket in prati«.

GORNJA RADGONA — od 20. do 21. jan. ameriški barvni film: »Mož, ki je preveč znan«; 24. jan. francoski film: »Vlačuga vredna spoštovanja«.

VIDEM OB SCAV. — od 20. do 21. jan. ameriški barvni film: »7 nevest za 7 bratov«.

TEDENSKI KOLEDAR

Petak, 19. jan. — Marij Sobota, 20. jan. — Boštjan Nedelja, 21. jan. — Neža Ponedeljek, 22. jan. — Viktor Torek, 23. jan. — Rajko Sreda, 24. jan. — Felicijan Cetrtek, 25. jan. — Trpimir

ZDRAVNISKA DEZURNA SLUŽBA

Od 20. do 26. jan. 1962 bodo opravljali nedeljsko in dežurno službo naslednji zdravniki:

20. jan. — dr. Sedlaček
21. jan. — dr. Sedlaček
22. jan. — dr. Gruškovnik
23. jan. — dr. Udovč
24. jan. — dr. Sedlaček
25. jan. — dr. Gruškovnik
26. jan. — dr. Udovč

Mali OGHTASTI

MOTORNO kolo »Pretis MAKS«, tipa 1960, ugodno prodam. Naslov v upravi lista.

M-41

MOSKO KOLO, dobro ohranljivo, prodam. Ogled od 14. ure naprej. Partizanska 1, pritličje 6, Murska Sobota. M-51

TROSOBNO komfortno stanovanje v centru M. Sobote, ugodno naprodaj. Informacije, Kocijeva 3 (Flisarjeva), M. Sobota. M-52

REALITETNA agencija v Murski Soboti nujno rabí večje število osebnih avtomobilov, motornih koles in mopedov za svoje kupce širom države. Zaradi velike sposobnosti svoje komerciale smo v stanju pridat vsakršno vozilo v 20 dneh. Prodajalce vseh motornih vozil, ki misljijo prodati svoja vozila vključno naprošamo, da prodajo prijavijo na naši pisarni in sicer: v soboto 20. in v nedeljo 21. tega meseca od 8.—12. ure.

Istočasno rabimo tudi večje število vprežnih kosilnic, stabilne motore in druge kmetijske stroje. M-55

SOBO, lepo opremljeno, z dvema posteljama, oddam dvema inteligenčnima osebam. Naslov v upravi lista. M-56

UGODNO PRODAM gospodarsko poslopje z nekaj zemlje in gradbenimi parcelami ob prometni cesti Ljutomer—Gornja Radgona. Poldi Dešnik, Križevci 62 pri Ljutomeru. M-53

SPALNICO, kompletno, dobro ohranljivo, ugodno prodam. Lenavskava 23, M. Sobota. M-47

STANOVANJE, lepo, v Murski Soboti, prodam. Naslov v upravi lista. M-50

CISTILNIK za žitarice (trijer), v dobrem stanju, kupim. Janez Smolič, Stanjeveci 59, p. Petrovci. M-42

HISO, vseljivo, in gospodarsko poslopje s posestvom 5 ha njive, gozd, sadovnjak in vinograd, takoj dam v najem ali prodam. Vprašati pri Lovrencu Magdiču, Prstencici 29, p. Tomaz pri Ormožu.

SPALNICO, kompletno, dobro ohranljivo, ugodno prodam. Lenavskava 23, M. Sobota. M-47

STANOVANJE, lepo, v Murski Soboti, prodam. Naslov v upravi lista. M-50

CISTILNIK za žitarice (trijer), v dobrem stanju, kupim. Janez Smolič, Stanjeveci 59, p. Petrovci. M-42

HISO, vseljivo, in gospodarsko poslopje s posestvom 5 ha njive, gozd, sadovnjak in vinograd, takoj dam v najem ali prodam. Vprašati pri Lovrencu Magdiču, Prstencici 29, p. Tomaz pri Ormožu.

SPALNICO, kompletno, dobro ohranljivo, ugodno prodam. Lenavskava 23, M. Sobota. M-47

STANOVANJE, lepo, v Murski Soboti, prodam. Naslov v upravi lista. M-50

CISTILNIK za žitarice (trijer), v dobrem stanju, kupim. Janez Smolič, Stanjeveci 59, p. Petrovci. M-42

HISO, vseljivo, in gospodarsko poslopje s posestvom 5 ha njive, gozd, sadovnjak in vinograd, takoj dam v najem ali prodam. Vprašati pri Lovrencu Magdiču, Prstencici 29, p. Tomaz pri Ormožu.

SPALNICO, kompletno, dobro ohranljivo, ugodno prodam. Lenavskava 23, M. Sobota. M-47

STANOVANJE, lepo, v Murski Soboti, prodam. Naslov v upravi lista. M-50

CISTILNIK za žitarice (trijer), v dobrem stanju, kupim. Janez Smolič, Stanjeveci 59, p. Petrovci. M-42

HISO, vseljivo, in gospodarsko poslopje s posestvom 5 ha njive, gozd, sadovnjak in vinograd, takoj dam v najem ali prodam. Vprašati pri Lovrencu Magdiču, Prstencici 29, p. Tomaz pri Ormožu.

SPALNICO, kompletno, dobro ohranljivo, ugodno prodam. Lenavskava 23, M. Sobota. M-47

STANOVANJE, lepo, v Murski Soboti, prodam. Naslov v upravi lista. M-50

CISTILNIK za žitarice (trijer), v dobrem stanju, kupim. Janez Smolič, Stanjeveci 59, p. Petrovci. M-42

HISO, vseljivo, in gospodarsko poslopje s posestvom 5 ha njive, gozd, sadovnjak in vinograd, takoj dam v najem ali prodam. Vprašati pri Lovrencu Magdiču, Prstencici 29, p. Tomaz pri Ormožu.

SPALNICO, kompletno, dobro ohranljivo, ugodno prodam. Lenavskava 23, M. Sobota. M-47

STANOVANJE, lepo, v Murski Soboti, prodam. Naslov v upravi lista. M-50

CISTILNIK za žitarice (trijer), v dobrem stanju, kupim. Janez Smolič, Stanjeveci 59, p. Petrovci. M-42

HISO, vseljivo, in gospodarsko poslopje s posestvom 5 ha njive, gozd, sadovnjak in vinograd, takoj dam v najem ali prodam. Vprašati pri Lovrencu Magdiču, Prstencici 29, p. Tomaz pri Ormožu.

SPALNICO, kompletno, dobro ohranljivo, ugodno prodam. Lenavskava 23, M. Sobota. M-47

STANOVANJE, lepo, v Murski Soboti, prodam. Naslov v upravi lista. M-50

CISTILNIK za žitarice (trijer), v dobrem stanju, kupim. Janez Smolič, Stanjeveci 59, p. Petrovci. M-42

HISO, vseljivo, in gospodarsko poslopje s posestvom 5 ha njive, gozd, sadovnjak in vinograd, takoj dam v najem ali prodam. Vprašati pri Lovrencu Magdiču, Prstencici 29, p. Tomaz pri Ormožu.

SPALNICO, kompletno, dobro ohranljivo, ugodno prodam. Lenavskava 23, M. Sobota. M-47

STANOVANJE, lepo, v Murski Soboti, prodam. Naslov v upravi lista. M-50

CISTILNIK za žitarice (trijer), v dobrem stanju, kupim. Janez Smolič, Stanjeveci 59, p. Petrovci. M-42

HISO, vseljivo, in gospodarsko poslopje s posestvom 5 ha njive, gozd, sadovnjak in vinograd, takoj dam v najem ali prodam. Vprašati pri Lovrencu Magdiču, Prstencici 29, p. Tomaz pri Ormožu.

SPALNICO, kompletno, dobro ohranljivo, ugodno prodam. Lenavskava 23, M. Sobota. M-47

STANOVANJE, lepo, v Murski Soboti, prodam. Naslov v upravi lista. M-50

CISTILNIK za žitarice (trijer), v dobrem stanju, kupim. Janez Smolič, Stanjeveci 59, p. Petrovci. M-42

HISO, vseljivo, in gospodarsko poslopje s posestvom 5 ha njive, gozd, sadovnjak in vinograd, takoj dam v najem ali prodam. Vprašati pri Lovrencu Magdiču, Prstencici 29, p. Tomaz pri Ormožu.

SPALNICO, kompletno, dobro ohranljivo, ugodno prodam. Lenavskava 23, M. Sobota. M-47

STANOVANJE, lepo, v Murski Soboti, prodam. Naslov v upravi lista. M-50

CISTILNIK za žitarice (trijer), v dobrem stanju, kupim. Janez Smolič, Stanjeveci 59, p. Petrovci. M-42

HISO, vseljivo, in gospodarsko poslopje s posestvom 5 ha njive, gozd, sadovnjak in vinograd, takoj dam v najem ali prodam. Vprašati pri Lovrencu Magdiču, Prstencici 29, p. Tomaz pri Ormožu.

SPALNICO, kompletno, dobro ohranljivo, ugodno prodam. Lenavskava 23, M. Sobota. M-47

STANOVANJE, lepo, v Murski Soboti, prodam. Naslov v upravi lista. M-50

CISTILNIK za žitarice (trijer), v dobrem stanju, kupim. Janez Smoli

DROBNE ZANIMIVOSTI

Z AVTOBOMILOM V REKO

Trenutki avtomobil »GAZ«, v katerem so bili Zvonko Astič, učenec »Belja«, Kiro Zlatkovski, pilot in Radoslav Stević, šofér beograjskega »Aerotransporta«, je porušil lesenog ograjo dravskega mostu v Osijeku in padel z devet metrov visine v vodo.

V nesreči je izgubil življene Radoslav Stević, medtem ko sta se ostala dva z nadleževškim napori rešila. Preiskava takoj po nesreči se ni ugotovila, ali gre za nesrečen slučaj ali nepazljivost.

Tudi šimpanz rad pozira

GORELA KOT ŽIVA BAKLJA

Znana francoska balerina Jeanne Charrat, ki je s svojo družino gostovala pred nekaj leti v Jugoslaviji, je doživelata dne težko nesrečo. V času priprav za snemanja v pariški televiziji se je Jeanineagnila, da zaveže svoje plesne čeveljice. Pri tem se je preveč približala prizganemu svečniku, ki je bil potreben pri sceni. Plamen je zajel obliko iz nylona in plesalka je postala v trenutku živa baklja. Ko so prisotni priskočili na pomoč, ji edino obraz vrat nista bila v plamenih. Dlagozna: 70 % telesa v opekinah.

POLICIJA, HITRO ME ZAPRITE . . .

Jean Bremond je v 48 urah svoje karriere prisel na glas najbolj posebnega gangsterja Francije. Grozec z otroško pištolem iz plastike mase je vlomlil v stanovanje nekega direktorja in mu odnesel - vžigalnik. Prej ga je zvezal z njegovo kravato. Na podoben način je postopal z neko finančno inšpekторico in njeno prijateljico. Ko je postal lačen, si je postrel z mesom v kuhihini, ki mu je bil zanj popijeta kozarec viskija.

Na koncu se je opravil in odnesel nekaj nakita in vozovnice z avtobus. Tretja žrtev, neka starejša žena, se mu je uprla, pa jo je udaril z neko figurico po glavi. Ker ga je potem pekla vest, je telefoniral policiji: »Halo... čakam vas... hitro me primite!«

OPERACIJA V NYLONSKI VRECI

Na medicinski šoli univerze v Arkansusu je bila opravljena operacija, med katero kirurgi in pomožno osebje niso imeli na obrazih običajnih mask. Namesto tega so ovili pacienta z nylonovo vrečo, ki je od znotraj sterilizirana in v kateri so vsi potrebeni instrumenti. S tem je zmanjšana možnost infekcije.

POSTREZI SI SAM

V Trebinju slovi gostilnica Rajka Kosiča po raznih specialitetah in dobrem vinu, ki ga v lokalni točiji. Zanimivo je, da Rajko ne dvolj petja v svoji gostilnici, temveč je znano, da glasna družba prav je troši.

Kar pa je najzanimivejše, je to: družbi, ki se najdlje zadriži, goščiščarji pusti pijaco, s tem, da sam zabeleži, koliko je družba popila, sam pa leže k počitku.

Rajko zaupa ljudem, hkrati pa ima dober nos, tako da ga dvakrat ne more nihče ogoljufati.

NOSAC SIME CESTITA

V istrškem mestu Umagu vsi poznavajo nosača Sime, ki je znan tudi kot iznajdljiv človek.

Za Novo leto si je dal natisniti čestitke te vsebine: »Srečno novo leto vam želi Sime, hkrati pa, da bi se ga često poslužili...«

Reklama ob vsaki priložnosti, si najrče misli Sime.

SALA, KI JE VZGALA PO 116 LETIH

Lahko si zamislite, kako presečen je bil Metod Bajc iz Ljubljane, ko je popravljal neko staro uro iz zbirke Narodnega muzeja in našel v uri listič z izblidelim napisom v nemškem jeziku: »Ti osel, zakaj si me odpril! Ura je obnovljena leta 1846. Alojz Sušek, zlator. Tega leta je bil portret.«

»Ni se mi še zgodilo, da bi me tako potegnil,« - pravi Metod Bajc. - Toda prav se mi zgodil, ker sem bil radovoten in rad sašrim po starih urah...«

Kaže, da so stari urarji imeli mnogo smisla za čas. Toda zamislite, ta šala je vzgala šele po 116 letih. Zanimivo je, da omenjeni urar omemlja tudi potres v Ljubljani, ki sicer ni znan iz starih kronik.

PETLETNI PROFESOR — Psihologi so izračunali, da ima 5-letna Verina Green (na sliki) hči nekega londonskega delavca, koeficient inteligence 200. t. k. kot profesor univerze. Verina zna francoski in italijanski jezik. Pred nedavnim je v televizijski oddaji reševala komplikirane matematične probleme.

VAJE BRITANSKIH IN FRANKOVIH MORNARJEV

Prvi po španski državljanini vojni so bile pred kratkim skupne vaje britanske in Frankove mornarice. Enoto obeli mornarice so se sestale pri Malti, nato pa so odpiule, da opravijo svoje naloge. Španska eskadra je bila sestavljena iz petih rušilcev in ene podmornice.

REKORDERJI MRAZA IN TOPLOTE

Pozimi tožimo, da nam je mraz, poleti pa, da nam je vroče. Kakšno temperaturo lahko človek zdrži? Na to so poskušali odgovoriti učenjaki iz Kolumbijske univerze, ameriške »prestolnice biologije«.

Ce bi se topota, ki nam jo pošilja sonce, zmanjšala samo za 13 odst., bi naš planet pokril ledeni pokrov, debel kilometr in pol. A če bi sonce postalo toplejše za trideset odstotkov, bi življene na zemlji prenehalo. Predpostavimo, da

se povprečna dnevna temperatura na zemlji poveča za vsega 20 stopinj Celzija. Tudi tedaj bi se obdržalo in ohranilo le malo živalskih v rastlinskih vrst. Človek tega ne bi mogel prenesti. Zaključek je, da človek težje od drugih živih bitij prenaša visoke in nizke temperature.

Da pa človek ni slabič, lahko vidimo iz naslednjih primerov. Neki francoski geograf je preživel v Sahari nekaj izredno vročih dni, ko je tempe-

DVA DOMAČA ROBINZONA

Na okroglem hribu pri Andrijevici živi že ved kot tri desetletja v najprimitivnejši planinski kolibiji invalid Miloja Labovič. Brez desne noge je ostal v vojni leta 1913. Ta nenavadni črnogorski Robinzon spi pozimi s psi, ki ga grejejo s svojimi telesi. Največ se hrani z medom divjih čebel in s krvnim mlekom. Sicer sprejemlja mesečno pokojnino 12.000 dinarjev, vendor se je vdal puščavniškemu življenu. Kaže, da uživa v samoti.

Se en navaden Robinzon živi na planini Kukavici pri Leskovcu. To je 75-letni Boris Nekupnoj, učitelj v pokoju, ki živi na osamljenem mestu, vendor v dokaj lepo urejeni hiši. Fizkultura mu je edino delo oziroma opravilo. Vstaja natančno ob šestih in po jutranji telovadbi odhaja na kopanje v reko Vučnjaku. Po kopanju preskučuje zapreke, meče kamenje z ramen in odhaja na obvezno pes hojo, ki je dolga najmanj 10 kilometrov. Enkrat na teden prešči tudi do 30 kilometrov.

Boris Nekupnoj je veliki prijatelj ptic, ki posedajo tudi po njegovih postelj, kjer jih hrani. Nekupnoj živi že šest let na planini in pravi, da mu ni bilo nikoli lepošč kot sedaj.

»Skopska Ana Frank«

V Skopju se je leta 1943 začela drama Židov. Cele četrti so bile blokirane. Slučaj je hotel, da sta se tegu jutra znašla v bližini zgradbe Centralne pošte Blaga in Aleksander Todorov skrivala. Dala sta jo na vas, ker so njuno stanovanje vedno preiskovali in pretigli s smrtno, če jo najdejo.

Ko je policija šla v zgradbo, kjer so stanovali njuni prijatelji, Židov Beharji, je pritekel na hišo malo Benvenita, imenovanega tudi Titi, ne sluteč, da

PRVI DRŽAVLJAN VSEMIRJA O PRIPRAVAH ZA POLET

Ko se je v Sovjetski zvezni zvezdovelo, da je Jurij Gagarin uspešno opravil prvi polet človeka v vesmirje, so začeli prihajati v Moskvo v vse strani obsežne države številne čestitke, z njimi pa predlogi, da se prvi vsemirec proglaši za heroja Sovjetske zvezde. Kmalu se je doprsnil kip majorja Gagarina pojavit v Aleji herojev v Moskvi, kasneje pa tudi na trgu številnih drugih mest v Sovjetski zvezzi.

Ko so iskali prostovoljce za polet v vesmirje, se je prijavil tudi Jurij Gagarin. Najprej je po lastnih besedah moral dokazati, da je zdrav. Moral je skozi najstrožji zdravniški pregled. Gagarin je o tem sam rekel: »Ne vprašujte me, kaj gleđajo z večjo pozornostjo na teh pregledih: srce, pljuča ali živčni sistem. Vem samo to, da sem bil na pregledih dneve in dneve. Napisel so mi sporočili, da mi je zdravje popolno in da se bodo priprave začele tako.«

PLZENSKO PIVO NA ZNAMKAH

V čast Svetovne razstave poštih znamk, ki bo avgusta letos v Pragi, je dala čehoslovaska pošta v promet novo serijo znamk. Na eni izmed njih je prikazano mesto Plzen, v katerem proizvajajo slovito pivo.

kega dokaza — sem mu dal priložnost, kolikor sem mogel navoravo.

Dekle, razumete, je moralno priti na dan in ponoviti zgodbo, ki jo je povedala na vlaku. To je bilo bistveno za prepričljivost vse zgodbe. Seveda je povest govorila o človeku, ki ga sploh ni. Zakaj tisti nihče je bil namenjen, da bi preprečil Meritta, da je zamenjal nekoga: vas, gospoda Borlase. Vi ste bili na tistem vlaku in ste to dejstvo skrili. To informacijo sem Merittu zaupal. Ustvaril sem vtip, da močno sumim vas. Dal sem mu vedeti, da vas je mogoče dobiti v vašem klubu Junior Westsex. In kakor hitro je Meritt odšel, sem vam tja poslal sporočilo razložil kaj želim od vas, in vas naprosil, da bi sodelovali. To ste storili čudovito in sem vam zelo hvaležen.

Mark Borlase je povesil glavo. »Lov na človeka ni ravno moč torišče, to moram reči. Ampak zdelo se mi je prav, da dobi Stephenov morilec zasluženo kazeno.«

Derry Fisher je bil videti populorna zmeden.

»Ne razumem, kako je Meritt...«

»Bilo je prav preprosto.« Appleby je premolknil, da je odgovoril na telefonski klic, potem pa se je vrnil k razlagi.

Meritt se je gospodu Borlasiu predstavil kot moj tajnik, in ga zaprosil, naj pride na moj dom — kar je označil kot Babcock Gardens št. 15 — ob pet petinštirideset. Potem je poiskal dekle in pripravil past začetje. Appleby se je mračno nasmehnil. »Ni vedel, da je to tudi naša past.«

Ali je mislil obdolžiti gospoda Borlase?«

Tako je. Ne pozabite, da bi se vi lahko s pristego sklicevali na to, da ste videli gospoda Borlasa, ko je odhajal s postajo Waterloo v taksiju tik za dekletom. Iz tega sledi zaključek, da ji je gospod Borlase sledil do njene doma; in da se je po svojem pogovoru tukaj odločil, da ji mora zapreti usta.«

Ampak Meritt sam ni mislil — dekleta ubiti?«

SREČEN

NESREČNIK

Zamislite si človeka, ki je doživel cel kup prometnih nesreč. Mislite, da je popolnoma strit in da se ko maj drži na nogah?

Devetindvajsetletni gradbeni tehnik Aco Pavličič iz Titograda je doživel dvanajst prometnih nesreč, a se vseeno dobro počuti. Zaradi toga kljče »srečni nesrečnik«. Naježdo nesrečo je doživel v maju leta 1957 na Tjentistu.

Kamion, v katerem se je vozil skupaj z bratom, svakom v njegovo sestro, je zdrknil s poti in se začel preobračati. 30 km dalje je potolice karoserije, ves omotan v platneno streho kamiona, ko otrok v plenice — Aco.

»Bil sem opraskan, vendar sem se moral smejeti zeni, ki je padla iz kamiona, v katerem je vse preobrnilo. Na Ceylonu je neka riba, ki vse življene preživi v topnih mineralnih izvorih, pri toploti 50°C, nekatere mikroorganizmi pa prenešejo tudi temperaturo 100°C. Toda tudi glede nizkih temperatur so zabeležili nenavadne primere. Nekajec decembarskega jutra leta 1951 so na neki čikaški cesti našli zelo slabobleženo žensko. Ležala je v nezavesti. Vso noč je prebila tako pri temperaturi minus 15°C. Njena telesna toplota je padla na 18°, to je 19° pod normalo. Pa vendar so jo rešili.

Vendar tudi tukaj pripada

rekord nižjim vrstam živih bitij. Tako imenovani snežni bubi zelo prija temperaturo med minus 5 in plus 5°C. Nekatere bakterije so v laboratorijski živeli mesece pri minus 150°C.

Po osvoboditvi je mala Titi odpotovala v Izrael k sorodnikom, ki so že prej zapustili Jugoslavijo. Ko je pred nedavnim Titi pisala, da hoče še enkrat v Jugoslavijo, so bili pri Todorovih presečni. Nekoliko dni pred Novim letom je dočakovala v Skopje s svojim možem Titi, »skopska Ana Frank«. Dva dni po Novem letu je zopet odpotovala v Izrael. Lepšega darila ni mogla izbrati za Novo leto, je rekla Blaga Todorovič.

Ob slovesu je Benvenita — Titi Behar rekla, da je bil ta obisk v mestu Skopju, v katerem je doživelna toliko prečrneljivih stvari, in ki mu dolgoročno vse bili plen plinskih celic.

Prodana najvišja zgradba na svetu

Newyorški nebotičnik Empire state building, ki že trideset let velja kot najvišja zgradba na svetu, je te dni spremenil lastnika. Za njegovo izgradnjo so potrošili 40 milijonov dolarjev, pred desetimi leti ga je kupila neka industrijska družba za 51 milijonov, sedaj pa ga je prodala dalje nekemu zavarovalni družbi za 65 milijonov dolarjev.

Sedaj ima v tej zgradbi svoj sedež 900 tvrdk in družb z okrog 16.000 uslužbencov.

Novoltna tragedija

V novoltni noči se marsikaj dogodi. V Zagrebu je Marija Milačić gledala z balkona svojega stanovanja razigrane mimoidoče. Naenkrat jo je pogodil strel nezajemljivega, vinjenega veseljaka. Odpeljali so jo na traumatosko bolnišnico v Zagreb.

Mislil je uprizoriti poskušani umor gospoda Borlase; in za to jo je moral opogumiti po telefonu. Vse je moralno biti zelo časovno razdeljeno.«

Mark Borlase je nenadoma zadrgetal. »Mislil je prijeti me, potem ko bi sam opravil z dekletom? Bi reklo, da je bila pistola moja — kaj takega?«

»Da. Nemara vas je celo mislil ubiti in narediti tako, kako da bi bili ustreljeni v popodpad. Potem bi vas deklet prepoznačil kot moža z neparnimi čevlji. In bili bi tam.«

»Kako bi razložil, da se je prikazal na prizorišču — tam v Babcock Gardens? Kako?«

»Izjavil bi, da sem vam jaz naročil, da gre in pogleda v vaš klub; da vas je odkrit, ko ste šli ven, in se odločil, da vas bo zasledoval. Kaka taka zgodba bi nastala. A reklo bi, da je nekako izgubil razsodnost, ko je izjavil svojo zadnjo prekanjeno potelo. Vse skupaj je bila nekakšna zločinska umetnjava. A kot umetnjava prav nič manj prisnojena.«